

NORGES OFFISIELLE STATISTIKK X. 136.

PRIVATE FUNKSJONÆRERS LØNNINGSFORHOLD

I JULI 1946

*(Traitements des fonctionnaires privés dans le mois
de Juillet 1946)*

UTGITT AV
STATISTISK SENTRALBYRÅ

OSLO
I KOMMISJON HOS H. ASCHEHOUG & CO.

1947

Pris kr. 1.50

Norges Offisielle Statistikk, rekke X. (Statistique Officielle de la Norvège, série X.)

Rekke X. Trykt 1945.

- Nr. 84. Forsikringsselskaper 1943. (*Sociétés d'assurances.*)
- 85. Norges fiskerier 1942. (*Grandes pêches maritimes.*)
- 86. Fagskolestatistikk 1941/42—43/44. (*Ecoles professionnelles.*)
- 87. Norges bergverksdrift 1943. (*Mines et usines.*)
- 88. Kommunenes gjeld m. v. 1944. (*Dette etc. des communes.*)
- 89. Norges postverk 1944. (*Statistique postale.*)
- 90. Meieribruket i Norge 1943. (*L'industrie laitière de la Norvège.*)
- 91. Skattestatistikken 1944—45. (*Répartition d'impôts.*)
- 92. Kriminalstatistikk 1941 og 1942. (*Statistique de la criminalité pour les années 1941 et 1942.*)
- 93. Veterinærvesenet 1943. (*Service vétérinaire.*)
- 94. Telegrafverket 1943—44. (*Télégraphes et téléphones de l'Etat.*)
- 95. Folkemengdens bevegelse 1941. (*Mouvement de la population.*)
- 96. Skolestatistikk 1942—43. (*Instruction publique.*)
- 97. Sunnhetsstilstanden og medisinalforholdene 1941. (*Rapport sur l'état sanitaire et médical.*)
- 98. Norges handel 1943. (*Commerce.*)
- 99. Jordbruksstatistikk 1939—44. (*Superficies agricoles et élevage du betail. Récoltes etc.*)
- 100. Sinnssykeasylenes virksomhet 1941. (*Statistique des hospices d'aliénés.*)

Rekke X. Trykt 1946.

- Nr. 101. Norske skip i utenriksfart 1938 og 1939. (*Navigation extérieure de la marine marchande norvégienne.*)
- 102. Nasjonalinntekten i Norge 1935—1943. (*Revenu national en Norvège.*)
- 103. Arbeidslønninger i industrien 1943 og 1944. (*Salaires des ouvriers industriels.*)
- 104. Industriarbeidertrygden 1940—1942. (*Assurances de l'Etat contre les accidents pour les travailleurs de l'industrie.*)
- 105. Norges bergverksdrift 1944. (*Mines et usines.*)
- 106. Norges private aksjebanker og sparebanker 1942. (*Statistique des banques privées par actions et des caisses d'épargne.*)
- 107. Forsikringsselskaper 1944. (*Sociétés d'assurances.*)
- 108. Norges industri 1943. (*Statistique industrielle.*)
- 109. Norges private aksjebanker og sparebanker 1943. (*Statistique des banques privées par actions et des caisses d'épargne.*)
- 110. Meieribruket i Norge 1944. (*L'industrie laitière de la Norvège.*)
- 111. Norges handel 1944. (*Commerce.*)
- 112. Norges kommunale finanser 1941—42. (*Finances des communes.*)
- 113. Norges private aksjebanker og sparebanker 1944. (*Statistique des banques privées par actions et des caisses d'épargne.*)
- 114. Kommunenes gjeld m. v. 1945. (*Dette etc. des communes.*)
- 115. Norges Brannkasse 1941—1943. (*Statistique de l'office national d'assurance contre l'incendie.*)

NORGES OFFISIELLE STATISTIKK X. 136.

PRIVATE FUNKSJONÆRERS LØNNINGSFORHOLD

I JULI 1946

*(Traitements des fonctionnaires privés dans le mois
de Juillet 1946)*

UTGITT AV
STATISTISK SENTRALBYRÅ

OSLO
I KOMMISJON HOS H. ASCHEHOUG & CO.
1947

Tidligere publikasjoner om private funksjonærers lønningsforhold i Norge.

Handelsfunktionærernes lønningsforhold m. v. 1909. Norges Offisielle Statistikk V. 157.

Private funksjonærers lønninger 1914—19, i Lønninger 1919. Norges Offisielle Statistikk VI. 157.

Private funksjonærers lønningsforhold i mars 1927. Statistiske Meddelelser 1927, nr. 5 og 6.

Private funksjonærers lønningsforhold i januar 1928, Statistiske Meddelelser 1928, nr. 7 og 8.

Private funksjonærers lønningsforhold i oktober 1934. Norges Offisielle Statistikk IX. 54.

FORORD

Byrået har tidligere foretatt fire særskilte undersøkelser over lønnsforholdene for funksjonærer i privat virksomhet. Den første gjaldt lønningsforholdene i 1919 og lønnsstigningen fra 1914—1919. Den er offentliggjort i «Lønninger 1919», Norges Offisielle Statistikk VI. 157. Den neste ble foretatt i mars 1927, og er som «Privatfunksjonærers lønningsforhold i mars 1927» inntatt i Statistiske Meddelelser 1927, nr. 5 og 6. I januar 1928 ble det foretatt en ny undersøkelse: «Private funksjonærers lønningsforhold i januar 1928». Den er publisert i Statistiske Meddelelser 1928, nr. 7 og 8.

Den siste undersøkelsen gjaldt oktober 1934. Resultatene er offentliggjort i publikasjonen «Private funksjonærers lønningsforhold i oktober 1934», Norges Offisielle Statistikk IX. 54.

Sommeren 1946 fikk Byrået i oppdrag av «Statens Lønnskomité av 1946» å foreta en ny undersøkelse av lønningsforholdene for funksjonærer i privat virksomhet. Formålet var å skaffe til veie sammenligningsmateriale med Statens lønninger. Stort sett er en ved denne undersøkelsen gått fram på samme måte som ved undersøkelsen i 1934.

Undersøkelsen har vært ledet av sekretær Alf Lettenstrøm, som også har skrevet de tekstlige avsnitt.

Oslo, i januar 1947.

Arne Skaug.

Signy Arctander.

Innhold.

Tekst.

	Side
1. Redegjøring for undersøkelsens forarbeider, omfang etc.	7
2. Kritikk av materialet	12
3. Ordning av undersøkelsen	15
4. Hovedresultatet	18
5. Lønningene fordelt geografisk	19
6. Lønninger i større og mindre bedrifter	20
7. Lønninger i forskjellige næringsgrupper	24
8. Lønninger og tjenestetid	28
9. Lønninger og alder	31
10. Faktiske lønninger og tarifferte minstelønssatser	37
11. Funksjonærenes fordeling på lønnsgrupper	40
12. Fast lønn og total fortjeneste	43
13. Pensjonsforhold og familietillegg	44
14. Arbeidstid og overtidsbetaling	46
15. Utdannelse	48

Tabeller.

Tabell	I. Antall funksjonærer og gjennomsnittlig total månedsfortjeneste i juli 1946, for forskjellige distrikter	50
«	II. Gjennomsnittlig månedsfortjeneste i foretak av forskjellig størrelse	52
«	III. Gjennomsnittlig månedsfortjeneste i forskjellige næringsgrupper	54
«	IV. Gjennomsnittlig månedsfortjeneste etter forskjellig tjenestetid....	56
«	V. Gjennomsnittlig månedsfortjeneste i forskjellige aldersgrupper..	60
«	VI. Antall funksjonærer fordelt på lønnsgrupper	64
«	VII. Fast månedslønn, lønnstillegg og total månedsfortjeneste	66

Table des matières.

Texte.

	Pages
1. Recherche, préparations, étendue etc.	7
2. La critique des matériaux	12
3. Le plan de la recherche	15
4. Le résultat général	18
5. Répartition géographique des salaires	19
6. Les salaires dans des entreprises grandes et petites	20
7. Les salaires dans les diverses branches d'activité économique.....	24
8. Les salaires et l'ancienneté	28
9. Les salaires et l'âge	31
10. Les salaires effectifs et les salaires les plus bas tarifés	37
11. Répartition des fonctionnaires par groupes des salaires	40
12. Les salaires fixes et les gains totaux	43
13. Conditions de pension de retraite et supplément de famille	44
14. Les heures de travail et le payement pour travail extraordinaire	46
15. Education	48

Tableaux.

Tableau	I. Nombre des fonctionnaires et gain total moyen par mois en Juillet 1946, pour les différents districts	50
«	II. Gain moyen par mois dans les entreprises de différente dimension	52
«	III. Gain moyen par mois dans les diverses branches d'activité économique	54
«	IV. Gain moyen par mois avec différente ancienneté	56
«	V. Gain moyen par mois dans les divers groupes d'âge	60
«	VI. Répartition des fonctionnaires par groupes de salaires.....	64
«	VII. Gain fixe par mois, supplément et gain par mois total	66

Lønnsforhold for funksjonærer i privat virksomhet i juli 1946.

A. Oversikt.

1. Redegjøring for undersøkelsens forarbeider, omfang etc.

Sommeren 1946 fikk Byrådet i oppdrag å lage en statistikk som kunne gi et bilde av lønnsforholdene for funksjonærer i privat virksomhet. Oppdraget kom fra Statens Lønnskomité av 1946, i hvis mandat, fastsatt av Finansdepartementet, det het i 3dje avsnitt:

«Det trekkes en sammenlikning med lønnsnivået i de større kommuner og det private næringsliv, og fastslås i hvilken utstrekning Staten er nødt til å ta konkurransemessige hensyn i sin lønnspolitikk.»

Da det ikke forelå noen lønnsundersøkelse for private funksjonærer siden 1934, og forholdene måtte antas å ha forandret seg betydelig fra den gang, var det nødvendig å lage en ny undersøkelse.

Tidspunktet for tellingen ble satt til juli måned 1946, da Lønnskomitéen framholdt at det hastet med resultatene. Dette hadde den ulempe at en var nødt til å spørre om tantieme, gratiale og naturalier for året 1945.

Til tross for at forholdene var temmelig ekstraordinære dette år, mener en at de feil som måtte oppstå herav er minimale. En har nemlig forsøkt å oppspore gratialer og annet som ble utbetalt i anledning av frigjøringen, og hvor dette har latt seg gjøre, er disse beløp ikke tatt med.

Likesom ved de to foregående undersøkelser, i 1928 og 1934, har en også denne gang gjort oppgaveplikten tvungen. Bestemmelsene om dette ble fattet ved Kgl. res. av 25. juni 1946 og ved Stortingsbeslutning av 11. juli 1946. Denne lyder:

«Med hjemmel av lov om tilveiebringelse av oppgaver til den offisielle statistikk av 25. april 1907 og etter Finansdepartementets nærmere bestemmelser, plikter enhver næringsdrivende innen en av Statistisk Sentralbyrå bestemt frist å meddele de opplysninger som finnes nødvendig for å tilveiebringe en sammenlikning mellom offentlige og private lønninger.»

Spørreskjemaene ble sendt ut i slutten av juli.

a) *Spørreskjemaet.*

Dette ble noe omredigert i forhold til det en brukte i 1934, nærmest i samsvar med de erfaringer en da gjorde. Spørsmålet om «Begynnerlønn i denne stilling» ble således sløyfet, da det i 1934 viste seg meget vanskelig å få svar på dette. Videre ble skjemaet utvidet med noen nye spørsmål. Da en fant at det ville være av interesse å fordele lønningene på mannlige og kvinnelige funksjonærer, ble spørsmålet om kjønn tatt med. Samle-spørsmålene for foretaket under ett fikk i tillegg spørsmål om fri pensjon, om familietillegg og om utdanning. Da disse forhold er av meget komplisert natur når en vil undersøke dem i detalj, fant en å burde stille spørsmålene kort og summarisk på den måten som det er gjort rede for i det følgende.

Reglene for utfylling var stort sett de samme som ved undersøkelsen i 1934. Det ble denne gang ikke særskilt nevnt at en ikke ønsket eiere eller innehavere av foretaket tatt med. En ville ha oppgaver for alle funksjonærer i hovedstilling, fra de høyeste til de laveste, så vel tekniske funksjonærer som egentlige kontorfunksjonærer, med unntak av en del særskilt nevnte stillinger, såsom revisor i bistilling, handelsreisende og selgere, akkvisitører og andre helt eller delvis provisjonslønnede funksjonærer, butikk- og lagerpersonale og sjøfolk i rederier.

b) *Omfang.*

Undersøkelsen i 1934 gjaldt de 4 største byer. Denne gang er foruten foretak i disse 4 byer også en del industriforetak på andre kanter av landet tatt med. Men antallet av bedrifter som er kommet med i det hele tatt er denne gang langt mindre enn i 1934. Dette skyldes at denne undersøkelsen bygger på et meget mindre utvalg av bedrifter enn den foregående. På grunn av den korte tid som sto til rådighet, har en nemlig lagt an på bare å få med de større bedrifter innenfor de forskjellige distrikter og bransjer, eller retttere sagt de foretak som en antok sysselsatte flest av den slags funksjonærer en ville ha med i undersøkelsen. Hvor en har hatt muligheter for i noen utstrekning å foreta et kontrollert utvalg, har følgende nedre grenser for firmastørrelsen vært brukt:

Oslo	10 funksjonærer
Bergen	7 —
Trondheim og Stavanger	5 —

Fra industristrøkene har en bare tatt med de foretak som en kjente til var store.

Da kontrollfaktorene har vært ufullstendige, har en imidlertid f. eks. for Oslo fått med noen foretak som sysselsatte færre enn 10 funksjonærer av de kategorier som skulle tas med. Minimumstørrel-

sen for samtlige foretak, målt etter antall funksjonærer som er tatt med i oppgaven, er imidlertid for alle distrikter 5 funksjonærer.

Industriforetakene som er med utenom de 4 største byene hører hjemme på Østlandet, Vestlandet, Sørlandet, i Trøndelag og i Nord-Norge. I statistikken er de blitt slått sammen til «Landet ellers». En må altså ha for øye at det som i det følgende går under denne betegnelse bare omfatter et fåtall bedrifter og likeså at betegnelsen «Hele landet» i det følgende bare omfatter et lite utvalg av alle bedrifter i Norge.

Når utvalget av foretak har vært så selektivt som det er fremstilt her, er det naturlig at utvalget av bransjer også blir mindre omfattende enn det har vært ved de foregående undersøkelser. Nokså mange bransjer sysselsetter gjennomgående et mindre antall kontorfunksjonærer enn det som svarer til de krav undersøkelsen stilte. Dette er f. eks. tilfelle med forsikringsagenturer, meklerforretninger, reise- og transportbyråer, kredittopplysningsbyråer etc. Disse er for det meste ikke kommet med. Videre utelot en advokat- og sakførerforretninger, da disse også som regel er små.

På grunn av den utvalgsmetode som er brukt må en være forsiktig med å slutte at de resultater en er kommet fram til, er representative for hele næringslivet. Men ut fra formålet med undersøkelsen må en ha lov til å anta at utvalgsmetoden er forsvarlig, idet det er lønnsforholdene i de større bedrifter som en mener vil gi det beste sammenlikningsgrunnlag med forholdene i statens tjeneste.

Da alt materiale fra foregående undersøkelser var ødelagt ved brann i Byrået, måtte en lage et nytt register over de foretak en ville ha med. Foretakene ble tatt ut etter registret i Byråets produktionsstatistikk, sysselsettingsstatistikk og bankstatistikk. Ved siden av dette har en brukt Handelskalenderen, Diesen: Norsk Aktiebanks-årbok, Det Norske Veritas skipsregister og Kierulfs Håndbok.

Spørreskjemaet om lønnsforholdene ble sendt banker og kredittforeninger, forsikringsselskaper, industriforetak, hoved- og avdelingskontorer for slike, ingeniørfirmaer, forstadsbaner, organisasjonskontorer, alle slags engros- og detaljforretninger, salgskontorer, kooperative foreninger og samvirkelag, revisjonsinstitutter, rederier, dampskipsekspedisjoner og klassifiseringsbyråer.

I alt ble det sendt forespørsel til 796 foretak mot til 2 891 foretak i 1934. Da det var gått så lang tid at materialinnsamlingen måtte avsluttes, var det kommet svar fra 768 foretak (derav noen foretak som var oppløst). Svarprosenten er altså 96.4 mot 92.7 i 1934.

Opgavene er således kommet godt inn, og med et par unntak har en ikke møtt noen uvillighet fra bedriftenes side til å gi oppgaver. (Bortsett fra de — for det meste mindre — bedrifter som

ikke har svart i det hele tatt.) Men det har også denne gang vist seg vanskelig å få inn oppgavene så hurtig som forutsatt. Særlig gjaldt dette firmaer med mange funksjonærer, som en mente det var spesielt viktig å få med. I første rekke kom vel forsinkelsen av at tellingstidspunktet inntraff midt i ferietiden. Selve materiålinnsamlingen kunne derfor først avsluttes i de siste dager av oktober. Etter den tid er det bare kommet inn 2 oppgaver, som ikke er tatt med i bearbeidelsen.

Av de innkomne 768 oppgaver falt 100 eller 13 % bort, enten fordi firmaene ingen funksjonærer hadde, fordi de administrertes sammen med andre firmaer, fordi de var opphørt eller fordi de ikke oppfylte kravet om minstestørrelse 5 funksjonærer.

En har inntrykk av at en gjennomgående har fått vel utarbeidede oppgaver. Om en har fått med alle funksjonærer, også de høyeste, har en i alminnelighet ikke hatt høve til å kontrollere, heller ikke hvorvidt de oppførte beløp for fast månedslønn, tantieme, gratiale og verdi av naturalier stemmer med de faktiske. Men en har henvendt seg til foretakene i de tilfelle hvor noen av de her nevnte beløp har virket påfallende.

Spørsmålet i undersøkelsen av 1934 om «Begynnerlønn i den stilling som nu innehas» er som nevnt sløffet denne gang. Spørsmålet «Hvor lenge har vedkommende vært ansatt i denne stilling», har det også nå, som ved foregående undersøkelser, vært en del vanskeligheter med å få svar på. Flere foretak har således pekt på at arbeids- og ansvarsområdet for vedkommende funksjonær etter hvert er blitt utvidet og dette har gjort at lønnen er steget. Først en tid etterpå har foretaksledelsen funnet ut at vedkommendes tittel også egentlig burde endres. På denne måte kan det ha vært vanskelig for bedriftene, for sine overordnede funksjonærer i hvert fall, å oppgi når de forskjellige begynte i sitt nåværende arbeids- og ansvarsområde. Flere foretak har da også unnlatt å svare på spørsmålet. Ved fornyet henvendelse fra Byrået har imidlertid de fleste skaffet denne opplysning, men noen svarte at det overhode ikke lot seg gjøre å skaffe den. Som kontroll for at dette spørsmål skulle bli riktig oppfattet og besvart, tok en med spørsmålet om når vedkommende begynte i firmaet. Svarene her er ikke bearbeidet.

Med unntak av spørsmålet om hva bedriftene krever av utdanning for sine funksjonærer har en ellers ikke inntrykk av at besvarelsen av de andre spørsmål har voldt vanskeligheter.

Det samlede resultat er blitt at en fra 668 foretak i alt kunne bruke oppgaver for 21 473 funksjonærer. Disse foretaks oppgaver inneholdt lønninger for et betydelig større antall funksjonærer. Men resten av dem måtte skilles ut som undersøkelsen uvedkommende.

Ved undersøkelsen i 1934 tok en fra 2 241 foretak med 19 034 funksjonærer. Til tross for at en altså denne gang har med snaue tredjeparten av antall bedrifter, er funksjonærtallet ca. 2 400 større enn i 1934. Årsaken til dette kan ved siden av utvalgsmetoden og det at storbedrifter utenfor de 4 store byer er tatt med, også tenkes å ligge i at funksjonærtallet pr. bedrift er økt siden 1934.

Gjennomsnittstørrelsen (målt ved antall funksjonærer som er tatt med i bearbeidelsen) er denne gang 32 funksjonærer pr. foretak mot 8.5 i 1934.

Hvorledes funksjonærene fordeler seg etter firmastørrelse for Oslo, de 3 andre byer, landet ellers og hele landet fremgår av følgende oppstilling:

Tabell 1.

Størrelses- grupper	Antall funksjonærer							
	Hele landet		Oslo		De 3 andre byer		Landet ellers	
	Abs.	Pst.	Abs.	Pst.	Abs.	Pst.	Abs.	Pst.
5— 10	1 507	7.0	683	5.2	814	14.4	10	0.4
11— 20	2 823	13.2	1 543	11.7	1 206	21.3	74	2.8
21— 50	5 142	24.0	3 013	22.8	1 662	29.3	467	17.8
51—100	3 975	18.5	2 244	17.0	988	17.4	743	28.4
Over 100	8 025	37.3	5 702	43.3	996	17.6	1 327	50.6
I alt	21 472	100.0	13 185	100.0	5 666	100.0	2 621	100.0

En kan for de 4 byer ikke denne gang sammenlikne hver enkelt av disse størrelsesgrupper med gruppene i 1934, da inndelingen etter firmastørrelse den gang var en annen. Dessuten tok en da firmastørrelsen etter samlet antall funksjonærer for hvert foretak, ikke som nå bare etter det antall som blir gjenstand for bearbeidelse. Ser en imidlertid bort fra sistnevnte forskjell og ønsker å foreta en grov jamføring med resultatene på dette punkt i 1934, kan en slå sammen visse størrelsesgrupper slik at de blir sammenliknbare på de to tidspunkter.

Sammenstillingen er gjort i tabell 2 neste side.

Som en ser kommer langt flere av funksjonærene denne gang fra de større firmaer enn tilfellet var i 1934. Særlig gjelder dette for Oslo, hvor en finner at funksjonærantallet i størrelsesgruppen under 10 funksjonærer er gått ned fra om lag $\frac{1}{3}$ til $\frac{1}{20}$ av alle medtatte funksjonærer der. For de 3 andre byer er nedgangen i samme størrelsesgruppe noe mindre, nemlig fra om lag $\frac{1}{3}$ til om lag $\frac{1}{7}$ av alle funksjonærene fra disse 3 byer. Denne relative nedgang i

Tabell 2.

Størrelses- grupper:	prosentvise antall funksjonærer:					
	1946			1934		
	Oslo	De tre andre byer	Hele landet	Oslo	De tre andre byer	Hele landet
Under 10 funksj.	5.2	14.4	7.0	21.0	35.5	25.1
10—50 «	34.5	50.6	37.2	37.7	44.0	39.5
Over 50 «	60.3	35.0	55.8	41.3	20.5	35.4
I alt	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0

den laveste størrelsesgruppe oppveies av en tilsvarende relativ oppgang i de 2 andre størrelsesgrupper for de 3 andre byer. Oslo har også noen nedgang i mellomste størrelsesgruppe, og oppgangen ligger derfor for Oslo bare i den høyeste størrelsesgruppe.

2. Kritikk av materialet.

Som tidligere nevnt var det i reglene for utfylling av skjemaet uttrykkelig sagt at en del nærmere bestemte funksjonærgrupper ikke skulle tas med. Dette gjaldt bl. a. funksjonærer hvis lønn som regel helt eller delvis består i provisjon, samt butikk- og lagerpersonale og sjøfolk. Hvor slike funksjonærer likevel er ført opp, er de strøket. Også handelsreisende og selgere med fast lønn er strøket, da en mente at disse ikke ville gi et korrekt bilde av gruppen (i forhold til de provisjonslønnede). Dessuten kan de vel som regel neppe betegnes hverken som kontor- eller tekniske funksjonærer. Foruten de grupper som er nevnt i reglene for utfylling er følgende sløffet:

Beregnere i forsikringsselskaper,
Meklere,
Visergutter,
Viserpiker.

I motsetning til i 1934 er volontører denne gang tatt med.

Som nevnt er alt butikk- og lagerpersonale og funksjonærer av liknende art (dekoratører o. l.) sløffet. Antakelig er det også denne gang blant alminnelige kasserere kommet med en del — vesentlig kvinnelige — butikk-kasserere. Det har ikke alltid vært mulig å skille dem ut.

Også en del andre stillinger er utelatt, da de ikke lot seg passe inn i undersøkelsens ramme (redaktører, journalister, pakkere, faktorer etc.). Ellers har en, når stillingens betegnelse var usedvanlig, søkt opplysninger om arbeidets art for å kunne klassifisere den.

En har denne gang ikke med forretningsførere i fagforbund, da tellingen ikke omfatter slike. Ekspeditører som ikke har manuelt arbeid (butikk og lager) men hvis arbeid er å sidestille med annet kontorarbeid, er, liksom i 1934, tatt med. Avgjørelsen av hvorvidt ekspeditører skulle tas med eller ikke har delvis måttet foretas skjønnsmessig. I en del tilfelle har en spurt om arbeidets art.

Foruten de månedslønte formenn har en fått oppgaver over maskinister, reparatører, elektrikere, montører, sjåførere etc., grupper som må betraktes som arbeidere og ikke som funksjonærer. Av disse gruppene har en dog tatt med sjåførere og maskinister, da en mente at dette ville ha interesse for sammenlikning med Statens lønninger.

Det ble denne gang ikke uttrykkelig nevnt i reglene for utfylling at en ikke ønsket eier eller innehavere av foretak tatt med. Hvor en imidlertid etter de forskjellige foreliggende forhold har kunnet konstatere at disse er ført opp, er de ikke tatt med i bearbeidelsen. Det dreier seg bare om noen få tilfelle. For slike sjefsstillinger som var kombinert med sjefsstillinger i andre foretak, har en summert lønnsbeløpene og beholdt oppgaven når lønnen var oppgitt for *alle* foretak. Når ikke dette var tilfelle, er vedkommende funksjonær utelatt av undersøkelsen.

Oppgavegiverne ble bedt om å angi funksjonærenes stilling så nøyaktig og detaljert som mulig. Likevel vil betegnelsen av stillingene til dels bli utilfredsstillende, da arbeid av forskjellig verdi og betydning ofte vil bli gitt samme navn av forskjellige foretak.

En har ved denne undersøkelsen, liksom ved undersøkelsen i 1934, underkastet oppgavene en kritisk behandling. Dels ved en forsiktig rettelse av de oppførte stillingsbetegnelser, dels ved gruppering i forskjellige retninger, har en forsøkt å få et så riktig bilde av vedkommende funksjonærs arbeids- og ansvarsområde som mulig.

Ved denne kritiske gjennomgåelse har en da i første rekke bygd på andre momenter enn selve lønnen, f. eks. antallet og arten av andre funksjonærer i samme bedrift. Også alder og tjenestetid er trukket inn, og i flere tilfelle er en kommet til at de oppførte betegnelser gir inntrykk av et mer ansvarsfullt arbeid enn det faktisk kan være tale om. En har da funnet det riktig å gi stillingen en lavere betegnelse enn den som er ført opp. Særlig gjelder dette hovedbokholdere og hovedkasserere og kvinnelige sekretærer. I motsetning til i 1934 har en ikke foretatt noen korreksjoner av direktørtittelen og kontorsjef-tittelen, da en denne gang ikke har fått med de minste bedrifter hvor en må anta at mulighetene vel er størst for at stillingsbetegnelsene ikke helt ut dekker vedkommende funksjonærs arbeids- og ansvarsområde.

Korreksjonen er ofte gjort i samråd med bedriftene. En har inntrykk av at det selv for disse undertiden kan være vanskelig å finne en tittel som helt passer til vedkommende funksjonærs arbeids- og ansvarsområde, og de har derfor ofte oppført titler som ut fra hensynet til statistisk bearbeidelse må sies å være misvisende. I det hele består jo nettopp en av vanskene ved stillingsgrupperingen i at arbeid og ansvar i forskjellige bedrifter (særlig fra bransje til bransje) for bedriftens funksjonærer som helhet er forskjellig. Ved denne korrigerende av stillingsbetegnelsene er det dog bare tydelige misforhold som er rettet.

Også ved stillingenes gruppering er det tatt hensyn til stillingenes forskjellige betydning i de forskjellige firmaer. Således har en denne gang skilt mellom sjefs- og direksjonssekretær og vanlige sekretærer. De førstnevnte har som regel vært oppført med denne betegnelse fra foretakets side, men også i tilfelle hvor dette ikke har vært gjort, har en funnet det riktig å gruppere stillingen under denne betegnelse når det ifølge foretakets størrelse og organisatoriske struktur var naturlig å gjøre det. Det har da fremgått at det var tale om en sjefstilling. Forrige gang ble sjefsekretærstillingene slått sammen med avdelingssjefer for større bedrifter, mens vanlige sekretærer ble slått sammen med avdelingssjefer i forretninger. Mens en altså denne gang har beholdt skillet mellom sjef- og vanlige sekretærer, har en ikke skilt mellom avdelingssjefer for større og mindre avdelinger. En fant det nemlig meget vanskelig å kunne foreta en slik spaltning, hvor et og samme foretak kunne bestå av avdelinger av større og mindre betydning.

Inn under avdelingssjefgruppen går også sjefer som ikke har vært kalt avdelingssjefer i firmaoppgaven, så som valutasjefer, depot-sjefer, salgs- og innkjøpssjefer, revisjonssjefer osv.

Det er således både ved den kritiske gjennomgåelse og ved grupperingen søkt tatt hensyn til stillingenes forskjellige betydning. Men dette har sjølsagt bare kunnet gjøres i mindre utstrekning, da en nøyaktig revisjon på dette punkt vil kreve atskillige etterundersøkelser og mer tid enn det har stått til rådighet. Og selv om en hadde kunnet avse tid, ville en neppe ha kunnet komme fram til helt klare linjer. For det første savner en en tilfredsstillende yrkesnomenklatur for funksjonærene. Og for det andre vil de forskjellige bransjers og bedrifters ulike organisasjonsstruktur nødvendigvis gjøre at enkelte grupper med samme betegnelse har arbeid av temmelig forskjellig art. Et eksempel her er ingeniører i store industriforetak, hvor det samtidig forekommer over- og avdelingsingeniører, og ingeniører i forsikringsvirksomhet, hvor disse er de eneste med teknisk utdanning.

Ellers vil grupperingen av funksjonærene etter firmaenes størrelse, etter næringsgren, etter funksjonærenes tjenestetid, alder og lønnsgruppe best kunne karakterisere lønningsforholdene innen hver stillingsgruppe. Denne gruppering er foretatt i det følgende.

3. *Ordning av undersøkelsen.*

Det innkomne materiale er bearbeidet i forskjellige retninger.

A. *Funksjonærene er fordelt således:*

a) *Distriktsvis:*

Foruten for hele landet er de gruppert på følgende distrikter: Oslo, Bergen, Trondheim, Stavanger og «Landet ellers». Den siste gruppe omfatter som før nevnt industriforetak på Østlandet, Sørlandet, Vestlandet, i Trøndelag og Nord-Norge. I teksttabellene er ofte byene Bergen, Trondheim og Stavanger trukket sammen.

b) *Næringsmessig:*

Etter opplysninger om virksomhetens art er funksjonærene fordelt på 5 næringsgrupper. I de forskjellige grupper går følgende arter av foretak:

I. Banker og kredittforeninger.

II. Forsikringsselskaper.

III. Industriforetak, hoved- og avdelingskontorer for slike, ingeniørfirmaer, forstadsbaner, organisasjonskontorer etc.

IV. Handelsforetak, alle slags engros- og detaljforretninger, salgskontorer, samvirkelag, revisjonsinstitutter etc.

V. Rederier, dampskipsekspedisjoner og klassifiseringsbyråer. For de kombinerte bedrifter (f. eks. industri og handel) kan det av og til ha vært vanskelig å avgjøre hvilken gruppe foretaket rettelig hørte inn under. En har da gjerne henvendt seg til vedkommende foretak for å høre dets mening.

c) *Etter firmastørrelse:*

Funksjonærene er også fordelt etter størrelse på det firma hvor de er ansatt. For å måle firmastørrelsen bruker en i alminnelighet flere mål — f. eks. omsetningen i et år, samlet antall arbeidere og funksjonærer etc. — da firmastørrelsen som regel ikke entydig kan fastlegges bare ved hjelp av ett mål. I denne undersøkelsen har en imidlertid vært nødt til å bruke bare ett mål, nemlig antallet av de funksjonærer som er tatt med i bearbeidelsen. Bortsett fra opplysning om samlet antall funksjonærer (altså inklusive butikk- og lagerpersonale osv.) ga ikke oppgavene andre opplysninger som kunne brukes til å måle firmastørrelsen med.

Tabell 3.

Stillinger	Gjennomsnittlig total månedfortjeneste juli 1946			
	I alt	Oslo	Bergen Tr.heim Stv.ger	Landet ellers
Kontor- og adm.personale.				
<i>Overordnet personale — Menn:</i>				
Direktører	2 521	2 559	2 262	3 207
Underdirektører	1 590	1 669	1 454	2 167
Disponenter	1 528	1 752	1 330	1 143
Sjefs- og sekretærer	1 224	1 262	1 129	1 299
Filialbestyrere	895	917	771	1 006
Kontorsjefer	1 115	1 228	922	1 349
Avdelingssjefer	963	974	869	1 112
Inspektører	993	1 025	924	910
Jur. og økon. konsulenter	1 265	1 319	999	2 068
Hovedbokholdere	978	1 003	889	1 015
Hovedkasserere	1 019	1 055	915	1 115
Sekretærer	803	819	689	869
Fullmektiger	772	778	743	795
Lagersjefer	698	720	647	723
<i>Underordnet personale — Menn:</i>				
Økonomer og matr.forv.	682	686	622	710
Revisorer	690	739	615	(783)
Korrespondenter	621	642	564	639
Kasserere	698	713	648	775
Bokholdere	634	643	595	690
Ekspeditører	568	578	543	624
Stenografer	486	508	(406)	(655)
Bankassistenter	539	567	465	-
Andre kontorister	486	503	434	518
Bankbud, regningsbud	493	507	425	-
Andre bud og volontører	232	268	187	163
Vaktmestre og portnere	549	563	519	547

d) Etter tillegg til den faste månedslønn:

Funksjonærene er videre fordelt etter hvorvidt de i tillegg til den faste månedslønn har fått tantieme, gratiale, naturalier eller kombinasjoner av disse. Tilleggene gjelder for året 1945. Ved denne fordeling har en også foretatt en sammenstilling av den faste månedslønn og den totale månedfortjeneste. Den siste får en fram ved til den faste månedslønn å legge $\frac{1}{12}$ av tantieme, gratiale og verdien av naturalier. Det er den totale månedfortjeneste som inngår i tabellene i det følgende. Den totale månedfortjeneste omfatter også de i juli 1946 gjeldende dyrtidstillegg, men ikke særskilte familietillegg for forsørgere.

Stillinger	Gjennomsnittlig total månedsførtjeneste juli 1946			
	I alt	Oslo	Bergen Tr.heim Stv.ger	Landet ellers
<i>Underordnet personale — Kvinner:</i>				
Økonomer og matr.forv.	-	-	-	-
Revisorer	497	(497)	(511)	(444)
Korrespondenter	501	509	(444)	(499)
Kasserere	513	552	443	(552)
Bokholdere	475	494	417	(415)
Ekspeditører	398	(420)	(376)	(353)
Stenografer	431	462	356	389
Bankassistenter	439	475	440	-
Andre kontorister	363	385	309	350
Bankbud, regningsbud	-	-	-	-
Andre bud og volontører	163	178	143	(177)
Teknisk personale.				
<i>Overordnet personale — Menn:</i>				
Overingeniører	1 705	1 642	1 398	1 966
Driftsbestyrere etc.	1 108	1 225	908	1 302
Avdelings- og driftsingeniører	1 177	1 134	941	1 413
Tekniske konsulenter	1 009	1 062	611	-
Ingeniører, kjemikere etc.	900	875	812	1 006
Verksmestrene	826	876	765	815
<i>Underordnet personale — Menn:</i>				
Teknikere	594	605	531	631
Tegnere	573	570	489	670
Formenn og bestyrerinner	645	673	594	639
Sjåførere	511	520	(429)	(558)
Maskinister	687	674	(393)	699
<i>Underordnet personale — Kvinner:</i>				
Teknikere	(451)	(434)	(608)	(487)
Tegnere	(365)	(422)	(258)	-
Formenn og bestyrerinner	453	469	422	(390)

e) Etter alder.

f) Etter tjenestetid.

g) Etter lønnsgrupper.

B. *Firmaene* er foruten etter distrikter, størrelse og næringsgrupper også fordelt etter opplysninger om arbeidstid, overtidsbetaling, pensjonsforhold, familietillegg og krav til utdanning. Firmafordelingen er bare gjengitt i teksttabellene.

En fullstendig analyse av undersøkelsens resultater forutsetter at alle de her nevnte momenter kunne kombineres samtidig. Bortsett fra at bedriftenes generelle svar om arbeidstid, overtidsbetaling osv. ikke kan grupperes etter funksjonærer, ville en tabell som forsøkte

å kombinere alle de mulige momenter være av en slik karakter at en lett mistet oversikten. Dertil kommer at det fremlagte materiale er for spinkelt, slik at en mer detaljert gruppering svekker utsagnskraften.

Når en derfor i det følgende analyserer en eller et par faktorerers innvirkning på lønnens høyde, må en være klar over at andre faktorer virker inn samtidig. En har ikke høve til å isolere disse andre faktorer og studere de første for seg uavhengig av de andre. Følgen av dette blir f. eks. den at det forhold at lønnens høyde stiger med firmastørrelsen, ikke uten videre kan nyttes til å forklare hvorfor lønningene ligger lavt i en næringsgruppe som består av mindre firmaer, alle andre forhold ellers like. Nettopp dette at en næringsgruppe hovedsakelig består av mindre firmaer kan jo ha medvirket til at vi finner forskjell i lønninger etter firmastørrelsen, idet vedkommende næringsgruppe som helhet (uansett firmastørrelse) har et relativt lavt lønnsnivå. Likeledes kan lønnens variasjon med firmastørrelse for hele landet ikke uten videre brukes til forklaring av distriktsvise lønnsulikheter, da disse nettopp kan ha medvirket til forskjell i lønn etter firmastørrelsen.

4. Hovedresultatet.

Et sammendrag av undersøkelsens hovedresultat, som er inntatt i tabell I i tabellbilaget, er gjort i tabell 3 på side 16 og 17. Tallene er her og i de følgende teksttabeller satt i parentes hvor det i gruppen er færre enn 15 funksjonærer.

Av kvinner har en her bare tatt med de underordnede funksjonærer, da tallet av kvinner i overordnede stillinger gjennomgående er svært lite. Som en ser, ligger lønnen for kvinner atskillig lavere enn for menn i de samme stillinger og samme distrikter. En må imidlertid være merksam på muligheten av at det arbeid som utføres av menn og kvinner i samme stillingsgruppe kan være av forskjellig art. Muligheter for dette kan jo oppstå ved at en i samme stillingsgruppe har slått sammen funksjonærer med forskjellige stillingsbetegnelser i primærmaterialet, og at sammensetningen i en og samme gruppe kan være forskjellig for menn og kvinner. Særlig gjelder dette «andre kontorister».

Hvis en jevnfører ulike distrikter, finner en også at mennenes lønn som regel ligger høyere enn kvinnes, uansett distrikt.

Det forekommer et par unntak herfra, f. eks. kvinnelige bankassistenter i Oslo, men stort sett må en si at lønnsnivået jevnt over ligger lavere for kvinner enn for menn.

Hvorledes forskjell i fordelingen etter alder og tjenestetid for mannlige og kvinnelige funksjonærer kan tenkes i en viss utstrekning å forklare denne forskjell i lønnsnivå skal en komme tilbake til senere.

5. Lønningene fordelt geografisk.

Av oppstillingen i tabell 3 går det fram at lønningene for menn ligger høyere i Oslo enn i de 3 andre byer. Dette gjelder også for kvinner i de aller fleste stillinger.

Jevnfører en lønningene for menn i Oslo og «landet ellers» ligger nivået i sistnevnte gruppe gjennomgående noe over nivået i Oslo. Særlig gjelder dette for de overordnede funksjonærers vedkommende. Grunnen til dette er vel først og fremst at en i «landet ellers» bare har med store industriforetak.

For kvinnene ligger derimot lønningene i Oslo over «landet ellers».

For ytterligere å kunne belyse lønnsforskjellen mellom distriktene har en i tabellen nedenfor stilt opp lønnen i de 4 byer hver for seg. Industribedriftene som går inn i gruppen «landet ellers» har en imidlertid ikke funnet å kunne fordele på ulike landsdeler, da materialet her er for spinkelt. Bare de best representerte stillinger er tatt med.

Tabell 4.

Stillinger	Gjennomsnittlig månedsfortjeneste i kroner					
	I alt	Oslo	Bergen	Tr.heim	Stv.ger	Landet ellers
<i>Menn:</i>						
Direktører	2 521	2 559	2 440	1 927	2 030	3 207
Disponenter	1 528	1 752	1 454	1 253	1 213	1 143
Kontorsjefer	1 115	1 228	947	860	960	1 349
Avd.sjefer	966	974	97	816	797	1 112
Hovedbokholdere	978	1 003	910	881	832	(1 015)
Hovedkasserere	1 019	1 055	967	920	814	(1 115)
Sekretærer	803	819	705	(659)	(666)	(869)
Kasserere	698	713	677	650	576	775
Bokholdere	634	643	597	607	577	690
Andre kontorister	486	503	441	446	389	518
Ingeniører	900	875	806	799	861	1 006
Teknikere	594	605	519	538	539	631
Formenn	645	673	590	591	601	639
<i>Kvinner:</i>						
Kasserere	513	552	436	436	497	(552)
Bokholdere	475	494	412	421	424	(415)
Stenografer	431	462	358	360	343	389
Andre kontorister	363	385	312	319	263	350

For mannlig kontorpersonale ligger lønningene i Bergen gjennomgående noe over både Trondheim og Stavanger. Trondheim ligger på sin side gjennomgående noe over Stavanger. Når det imidlertid gjelder de tekniske funksjonærer ligger lønnen for disse høyere i Stavanger enn i Bergen og Trondheim. I Stavanger forekommer i det hele få over-, avdelings- og driftsingeniører, noe som vel kan bevirke at lønningene ligger høyere for vanlige ingeniører enn der hvor det forekommer overordnede ingeniører innenfor samme firma.

Denne forskjell mellom de 3 andre byer innbyrdes er imidlertid betydelig mindre markert enn forskjellen mellom Oslo og gjennomsnittet for disse 3 byer.

Om denne distriktstvis forskjell i noen grad skyldes forskjell i noen av de andre egenskaper som vi har trukket inn i undersøkelser, så som firmastørrelse, funksjonærenes alder, tjenestetid osv., kan en ikke si noe bestemt unntatt for firmastørrelsens vedkommende. De andre egenskaper er nemlig ikke spaltet distriktstvis. Vi skal derfor se på lønningenes variasjon med firmastørrelse.

6. Lønninger i større og mindre bedrifter.

Hovedresultatet av fordelingen av lønninger etter firmastørrelse finnes i tabell II i tabellbilaget. Bedriftene og de i undersøkelsen medregnede funksjonærer fordeler seg etter bedriftenes størrelse på følgende måte:

Tabell 5.

Firmaenes størrelse	Firmaer		Funksjonærer		Gj.sn. antall funksj.pr. bedrift
	Antall	Pst.	Antall	Pst.	
5— 10 funksj.	204	30.5	1 507	7.0	7.4
11— 20 «	192	28.8	2 823	13.2	14.7
21— 50 «	167	25.0	5 142	24.0	30.8
51—100 «	59	8.8	3 975	18.5	67.3
Over 100 «	46	6.9	8 025	37.3	174.5
I alt	668	100.0	21.472	100.0	32.1

Mens altså bare ca. 16 pst. av firmaene var av størrelsen over 50 funksjonærer, sysselsatte disse firmaer hele ca. 56 pst. av tallet av funksjonærer.

Med en del unntak viser lønningene gjennomgående stigning med firmastørrelse, slik som det fremgår av følgende oppstilling:

Tabell 6.

Stillinger	Gj.snittlig total månedsførtjeneste juli 1946 kr. i firmaer med følg. antall funksjonærer					
	I alt	5—10	11—20	21—50	51—100	Over 100
<i>Overordnet personale.</i>						
Menn:						
Direktører	2 521	1 600	2 032	2 619	2 621	3 463
Underdirektører etc.	1 590	(1 192)	1 422	1 487	1 623	1 821
Disponenter	1 528	1 470	1 508	1 585	1 439	1 917
Sjefssekretærer	1 224	-	(977)	(1 425)	(1 163)	1 270
Filialbestyrere	895	(930)	(820)	(650)	(763)	916
Kontorsjefer	1 115	872	999	1 173	1 421	1 488
Avdelingssjefer	966	762	839	908	983	1 073
Inspektører	993	(1 059)	(992)	994	962	1 008
Jur. og økon. konsulenter	1 265	(893)	(1 000)	1 091	(1 409)	(1 705)
Hovedbokholdere	978	(806)	847	921	1 048	1 127
Hovedkasserere	1 019	(995)	(902)	862	1 061	1 147
Sekretærer	803	695	762	778	862	833
Fullmektiger	772	854	757	766	794	765
Lagersjefer	698	663	663	725	722	700
Overingeniører	1 705	-	(1 110)	(1 599)	1 620	1 784
Driftsbestyrere	1 108	(980)	966	1 115	(1 301)	1 544
Avd.- og driftsingeniører	1 177	(920)	980	1 026	1 164	1 358
Ingeniører	900	744	871	900	937	897
Verksmestre	826	694	816	823	857	861
<i>Underordnet personale.</i>						
Menn:						
Økonomer og materialforvaltere	682	(461)	(606)	654	727	731
Revisorer	690	598	(650)	690	649	727
Korrespondenter	621	(571)	609	576	713	615
Kasserere	698	637	627	671	738	727
Bokholdere	634	589	584	620	644	670
Ekspeditorer	568	515	557	564	603	591
Stenografer	486	(415)	(539)	(413)	(518)	(634)
Bankassistenter	539	(500)	410	482	500	567
Andre kontorister	486	437	453	469	486	503
Vaktmestre og portnere	549	439	513	496	556	575
Bankbud etc.	493	(415)	410	422	479	548
Andre bud og volontører	232	210	207	243	269	225
Teknikere	594	(550)	563	599	423	596
Tegnere	573	(575)	(534)	523	588	593
Formenn	645	595	610	631	627	665
Sjåfører	511	409	466	477	543	529
Maskinister	687	(410)	(709)	(641)	644	705
Kvinner:						
Korrespondenter	501	(379)	(487)	486	(449)	537
Kasserere	513	450	480	528	545	578
Bokholdere	475	444	459	479	505	526
Stenografer	431	364	394	414	452	476
Bankassistenter	439	(435)	328	400	404	463
Andre kontorister	363	322	331	352	364	394
Bud og volontører	163	147	159	167	162	170
Bestyrerinner	453	(454)	461	451	(373)	(479)

Stigningen er størst for de overordnede. Direktørens lønninger stiger fra kr. 1 600.00 pr. måned i den laveste til kr. 3 463.00 i den høyeste størrelsesgruppe, altså en stigning på 116 pst. Stigningen for underdirektører og disponenter er mindre, henholdsvis 53 og 30 pst., og for kontorsjefer, avdelingssjefer, driftsbestyrere og avdelingsingeniører henholdsvis 70, 41, 57 og 47 pst. De fleste andre overordnede funksjonærer viser en noe mindre stigning.

For de underordnede er lønnsvariasjonen med bedriftens størrelse gjennomgående forholdsvis mindre. De to stillinger som viser størst stigning med firmastørrelsen, nemlig økonomer og materialforvaltere og maskinister (henholdsvis 59 og 74 pst.) er for dårlig representert i den laveste størrelsesgruppe til at forskjellen kan sies å være utsagnskraftig.

For bokholdere, kasserere og andre kontorister er stigningen med størrelsesgruppene sterkere for kvinner enn for menn. For de andre sammenliknbare stillinger er materialet ikke utsagnskraftig nok til å si noe sikkert. Forskjellen mellom menns og kvinners lønninger er altså størst i de mindre foretak, hvor de mannlige lønninger ligger relativt høyere i forhold til kvinnenens enn tilfelle er i større foretak. Tendensen til lønnsmessig likestilling mellom menn og kvinner når det gjelder underordnede funksjonærer synes etter dette å være mer utbredt i de større bedrifter enn i de mindre.

Som nevnt før er det betydelig lønnsforskjell mellom Oslo og de 3 andre byer (og også mellom disse og «landet ellers»). For å undersøke om dette i en viss utstrekning kan skyldes foretakenes ulike fordeling etter størrelse i disse distrikter, har en gjort følgende oppstilling:

Tabell 7.

Firma- størrelse	Oslo		Bergen		Trondheim		Stavanger		Landet ellers	
	Antall	Pst.	Antall	Pst.	Antall	Pst.	Antall	Pst.	Antall	Pst.
5— 10 funk.	89	24.3	43	32.3	46	51.7	24	46.2	2	7.2
11— 20 «	103	28.1	50	37.6	23	25.8	12	23.1	4	14.2
21— 50 «	108	29.5	25	18.8	15	16.9	14	26.9	5	17.9
51—100 «	35	9.6	9	6.8	4	4.5	2	3.8	10	35.7
Over 100 «	31	8.5	6	4.5	1	1.1	-	-	7	25.0
I alt	366	100.0	133	100.0	89	100.0	52	100.0	28	100.0

Av firmaer med over 20 funksjonærer var det således i Oslo 47.6 pst., i Bergen 30.1 pst., og i «landet ellers» 78.6 pst. I laveste størrelsesgruppe var det forholdsvis omtrent dobbelt så mange firmaer i Trondheim og Stavanger som i Oslo. En har tidligere i tabell 1 på side 11 vist at i Oslo er et forholdsvis betydelig større antall av

funksjonærene sysselsatt i de større firmaer enn i de tre andre byene, nemlig henholdsvis 83.1 pst. og 64.3 pst. i foretak med over 20 funksjonærer. Disse to oppstillinger, som hver på sin måte viser firmaenes ulike størrelsesfordeling på de forskjellige distrikter, kaster lys over *en* av de mulige grunner til den distriktsvise lønnsforskjell.

For helt å eliminere den del av denne som måtte skyldes distriktsulikheter i firmastørrelsen, har en foretatt en oppstilling som viser lønningene i de forskjellige størrelsesgrupper særskilt for Oslo og de 3 andre byer.

Tabell 8.

Stillinger	Gjennomsnittlig total månedsførtjeneste i kroner i følgende distrikts- og størrelsesgrupper									
	Oslo					De tre andre byer				
	5-10 funksj.	11-20 funksj.	21-50 funksj.	51-100 funksj.	Over 100 funksj.	5-10 funksj.	11-20 funksj.	21-50 funksj.	51-100 funksj.	Over 100 funksj.
<i>Menn:</i>										
Direktører	1778	2059	2553	2607	3514	(1293)	1933	2778	2309	2610
Disponenter	1795	1702	1663	(1711)	(2130)	1296	1341	1583	(1448)	(1404)
Kontorsjefer	1051	1109	1170	1506	1606	745	862	1150	(1169)	(1113)
Avdelingssjefer ...	817	888	943	997	1056	708	779	842	939	1094
Sekretærer	718	798	808	857	836	(572)	(550)	(626)	(688)	(779)
Fullmektiger	(942)	770	790	782	771	(689)	(669)	675	(806)	(687)
Korrespondenter ..	(583)	(627)	(599)	737	626	(563)	(592)	555	(667)	547
Kasserere	(718)	658	694	735	721	(572)	595	538	(636)	(595)
Bokholdere	567	586	637	642	678	592	585	586	641	597
Bankassistenter ...	(536)	430	-	532	580	(458)	(381)	482	463	469
Kontorister	459	466	492	511	516	417	435	425	454	440
Volontører, bud ..	(242)	258	281	330	239	194	162	186	(232)	187
Ingeniører	(710)	900	899	918	859	(793)	(744)	881	786	742
Formenn	(642)	660	650	639	697	(555)	(570)	587	614	718
<i>Kvinner:</i>										
Sekretærer	(738)	(654)	617	(616)	631	-	(492)	(510)	(641)	-
Korrespondenter ..	(379)	(487)	490	(499)	577	(381)	-	(448)	-	(474)
Kasserere	511	508	561	546	591	402	465	493	(543)	(482)
Bokholdere	475	484	494	501	531	405	406	399	(589)	(506)
Stenografer	406	436	436	452	489	313	340	354	429	373
Bankassistenter ...	(440)	(388)	-	470	479	(432)	(243)	400	373	357
Kontorister	356	365	379	381	400	283	285	280	333	373
Volontører	(193)	202	201	163	165	127	135	142	(159)	(191)
Bestyrerinner	(505)	464	461	(406)	(513)	(378)	(452)	(387)	(362)	(570)

Med ganske få unntak ligger lønnen for de forskjellige stillinger høyere i Oslo enn i de 3 andre byer når en jevnfører samme størrelsesgrupper. Særlig markert er forskjellen for disponenter, kontorsjefer, sekretærer, kasserere og bud og volontører.

Den distriktsvise nivåforskjell i funksjonærlønningene skyldes altså ikke bare foretakenes ulike fordeling etter størrelse i de to

distriktsgrupper, men må også ha sin årsak i andre forhold. Det ligger nær å anta at forskjell i levekostnader og levestandard spiller en rolle.

Ved den distriktsvise størrelsesfordeling som her er foretatt er en blitt i stand til å vise at den stigning i lønn med firma-størrelse for hele landet som en fant av tabell 6 foran, for en del skyldes distriktsvise ulikheter. Disse ulikheter består dels deri at lønnsnivået (dvs. uansett firmastørrelse, og under forutsetning at ikke forhold som alder, tjenestetid, næring osv. er forskjellige) ligger lavere i de 3 andre byer enn i Oslo, dels at funksjonærene i disse 3 byer tilhører mindre foretak i relativt større utstrekning enn funksjonærene i Oslo. Disse 2 forhold trekker ned gjennomsnittslønnen i de laveste størrelsesgrupper for landet under ett (i tabell 6). Et utpreget eksempel på dette har en i ingeniørenes lønninger. Disse stiger ikke nevneverdig med firmastørrelsen hverken i Oslo eller i de 3 andre byer. Men for landet under ett er stigningen merkbar. Av dette ligger det nær å slutte at relativt flere ingeniører er ansatt i mindre foretak enn i større i de 3 andre byer i forhold til i Oslo.

Ser en på stigningen for alminnelige kontorister fra størrelsesgruppe til størrelsesgruppe for hver av de to distriktsgrupper i tabell 8, finner en at for menn er stigningen størst i Oslo, mens den største stigning for kvinnelige kontorister forekommer i de 3 andre byer.

Om dette sistnevnte forhold, og om den forskjell i lønns høyde som består, selv om en eliminerer firmastørrelsens innflytelse, i noen utstrekning skyldes funksjonærenes ulike fordeling på næringsgrupper etter alder og/eller tjenestetid i de to distriktsgrupper er en ikke i stand til å vise, da materialet som nevnt ikke er gruppert etter alle disse egenskaper samtidig.

7. Lønninger i forskjellige næringsgrupper.

Materialet er som nevnt på side 15 spaltet i 5 næringsgrupper. Hovedresultatet fremgår av tabell III i tabellbilaget.

Gjennomsnittslønnen for de viktigste stillinger i de forskjellige næringsgrupper er gjengitt i tabell 9 på neste side.

En kan neppe si at det er noen gjennomgående markert forskjell i lønn mellom de ulike næringsgrupper. For de forskjellige stillinger er det snart den ene næringsgruppe, snart den annen som ligger over: for direktører er det industri og skipsfart, for kontorsjefer bankvirksomhet og skipsfart, og for avdelingssjefer, sekretærer og ingeniører er det forsikringsvirksomhet.

Heller ikke for de underordnede funksjonærer er det mulig å si at den ene eller andre næringsgruppe ligger klart over de andre i lønnsmessig henseende.

Tabell 9.

Stillinger	Gjennomsnittlig månedsfortjeneste i de forskjellige næringsgrupper. Hele landet.				
	I Bank	II Forsikr.	III Industri	IV Handel	V Skipsfart
<i>Menn:</i>					
Direktører	2 027	2 200	2 816	2 376	2 798
Disponenter	-	-	1 596	1 458	(2 073)
Kontorsjefer	1 216	1 093	1 151	1 015	1 335
Avdelingssjefer	971	1 027	970	927	998
Sekretærer	808	925	803	749	801
Fullmektiger	745	751	793	830	874
Korrespondenter	612	(684)	601	630	(772)
Kasserere	704	730	710	668	670
Bokholdere	637	609	663	608	623
Bankassistenter	539	-	-	-	-
Andre kontorister	569	474	499	481	464
Volontører og bud	224	225	251	233	200
Ingeniører	-	1 000	895	925	888
Formenn	-	-	651	638	595
<i>Kvinner:</i>					
Sekretærer	(563)	(687)	622	578	(626)
Korrespondenter	(476)	(511)	520	487	(456)
Kasserere	632	567	501	484	493
Bokholdere	541	525	474	446	560
Stenografer	490	451	434	418	422
Bankassistenter	439	-	-	-	-
Andre kontorister	452	375	361	361	321
Volontører	(212)	157	186	152	(127)
Bestyrerinner	-	-	443	(512)	(418)

Hovedinntrykket av denne spaltning av lønningene etter næring er imidlertid for de overordnede funksjonærers vedkommende at handel gjennomgående ligger noe lavere enn de øvrige næringsgrupper. Om denne forskjell i noen utstrekning kan skyldes firmaenes ulike størrelse i de forskjellige næringsgrupper, vil følgende tabell kunne gi en pekepinn om. Firmaene fordeler seg slik etter nærings- og størrelsesgrupper:

Tabell 10.

	Antall firmaer i næringsgruppene									
	I		II		III		IV		V	
	Antall	Pst.	Antall	Pst.	Antall	Pst.	Antall	Pst.	Antall	Pst.
5— 10 funk.	8	19.0	5	11.9	71	28.2	101	35.7	19	38.8
11— 20 «	11	26.3	10	23.8	65	25.8	95	33.5	11	22.4
21— 50 «	8	19.0	12	28.6	74	29.4	62	21.9	11	22.4
51—100 «	7	16.7	8	19.0	21	8.3	18	6.4	5	10.2
Over 100 «	8	19.0	7	16.7	21	8.3	7	2.5	3	6.2
I alt	42	100.0	42	100.0	252	100.0	283	100.0	49	100.0

Mens bank, forsikring og industri hadde henholdsvis ca. 55 pst., 64 pst. og 47 pst. av sine firmaer i størrelsesgruppene over 20 funksjonærer, var dette tilfelle for bare ca. 31 pst. av antall handelsfirmaer. For gruppe V (skipsfart) var tallet ca. 39 pst. Innenfor handelen finner vi altså forholdsvis flest av de minste firmaer.

Hvorledes antall funksjonærer fordeler seg på nærings- og størrelsesgrupper, fremgår av følgende tabell:

Tabell 11.

	I alt antall funksj.	Bank		Forsikr.		Industri		Handel		Rederi	
		Antall funksj.	Pst. av alle								
5— 10 funksj.	1 508	57	2.1	40	1.8	514	6.0	754	11.8	143	9.4
11— 20 «	2 822	171	6.2	158	7.4	963	11.2	1 366	21.4	164	10.8
21— 50 «	5 135	236	8.5	431	19.9	2 188	25.3	1 872	29.3	408	26.7
51—100 «	3 986	499	18.1	476	22.0	1 442	16.7	1 196	18.7	373	24.5
Over 100 «	8 021	1 801	65.1	1 060	48.9	3 525	40.8	1 199	18.8	436	28.6
I alt	21 472	2 764	100.0	2 165	100.0	8 632	100.0	6 387	100.0	1 524	100.0

En ser at av alle næringsgrupper har handel den største prosent av funksjonærer i de laveste størrelsesgrupper og den minste prosent i de høyeste.

For å eliminere virkningen av ulikheter i firmaenes størrelsesfordeling innenfor næringsgruppene har en i tabell 12 på neste side stillet opp lønningene i gruppene III og IV (industri og handel) for de ulike størrelsesgrupper.

Som en ser ligger lønningene for de overordnede kontorfunksjonærer gjennomgående høyere i industrien, selv om forskjellen er mindre enn når en ikke tar hensyn til størrelsesgruppene. Ingeniører ligger imidlertid gjennomgående noe høyere i lønn i handel enn i industri. I handel består gruppen ingeniører for en stor del av salgssingeniører som ligger lønnsmessig høyt.

De forskjellige næringsgrupper fordeler seg i de 4 byer og «landet ellers» på den måten som fremgår av tabell 13 på side 28.

Av firmaer i gruppe I og II sammen er det i forhold til det samlede antall undersøkte firmaer i vedkommende distrikt, flest med for Oslo. I gruppe III er det foruten i «landet ellers» relativt flest med i Stavanger, i gruppe IV i Bergen og Trondheim, og i gruppe V i Stavanger igjen. En har ved den utvalgsmetode som er brukt sjølsagt ikke kunnet få en helt ensartet fordeling på de forskjellige næringsgruppene i de 4 byer, og svarprosenten kan jo også ha stilt seg forskjellig. Noen helt avgjørende forskjell i fordelingen er det imidlertid ikke.

Tabell 12.

Stillinger	Gjennomsnittlig månedsfortjeneste i følgende nærings- og størrelsesgrupper									
	Industri					Handel				
	5—10 funksj.	11—20 funksj.	21—50 funksj.	51—100 funksj.	Over 100 funksj.	5—10 funksj.	11—20 funksj.	21—50 funksj.	51—100 funksj.	Over 100 funksj.
	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.
<i>Menn:</i>										
Direktører	1 714	2 300	2 742	3 084	3 989	(1 486)	1 998	2 702	2 400	(3 335)
Disponenter	1 349	1 530	1 757	(1 893)	(2 356)	1 406	1 516	1 465	1 367	(1 621)
Kontorsjefer	818	1 041	1 218	1 415	(1 637)	794	921	1 148	(1 385)	(1 510)
Avdelingssjefer	(722)	806	896	993	1 102)	763	837	951	961	992
Sekretærer	(724)	(830)	809	849	794	(572)	687	771	776	(871)
Fullmektiger	(690)	(795)	(836)	(959)	759	(978)	785	(869)	(1 202)	785
Korrespondenter	(528)	(597)	(536)	(640)	610	(573)	(599)	599	(738)	(623)
Kasserere	(579)	(576)	711	795	775	(607)	599	(657)	(761)	(776)
Bokholdere	599	577	651	664	725	556	581	592	647	690
Stenografer	(608)	(586)	(537)	(654)	-	(337)	(468)	(360)	(400)	(686)
Bankassistenter	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Andre kontorister	438	444	481	519	509	434	454	464	513	504
Volontører	(230)	(210)	295	262	221	194	205	218	293	271
Ingeniører	(680)	874	849	955	900	(785)	(841)	913	945	952
Formenn	(615)	621	637	628	672	533	586	620	677	663
<i>Kvinner:</i>										
Sekretærer	(908)	(558)	(607)	(509)	640	-	492	569	647	590
Korrespondenter	(308)	(422)	(484)	(538)	556	(371)	(520)	(478)	(484)	-
Kasserere	449	483	528	(499)	(550)	452	463	516	(586)	507
Bokholdere	431	474	477	(500)	(508)	423	436	448	471	(629)
Stenografer	372	379	420	453	469	331	385	407	444	507
Bankassistenter	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Andre kontorister	325	335	354	360	381	321	321	358	370	426
Volontører	(166)	183	174	(192)	(234)	139	146	164	(153)	(218)
Bestyrerinner	(450)	451	434	(381)	(470)	(472)	(486)	(676)	(458)	-

Tabell 13.

Næringsgruppe	Oslo		Bergen		Tr.heim		Stv.ger		Landet ellers	
	Ant.	Pst.	Ant.	Pst.	Ant.	Pst.	Ant.	Pst.	Ant.	Pst.
I. Bank	25	6.8	5	3.8	7	7.9	4	7.7	-	-
II. Forsikring	32	8.7	7	5.3	3	3.4	-	-	-	-
III. Industri	143	39.1	33	24.8	23	25.8	27	51.9	26	92.9
IV. Handel	143	39.1	75	56.4	50	56.2	15	28.9	-	-
V. Rederi	23	6.3	13	9.7	6	6.7	6	11.5	2	7.1
Sum	366	100.0	133	100.0	89	100.0	52	100.0	28	100.0

8. Lønninger og tjenestetid.

Fordelingen av funksjonærenes lønninger etter tjenestetid innenfor samme firma bygger på skjemaets opplysning om «Hvor mange år har vedkommende vært ansatt i denne stilling.» Hvorvidt spørsmålet er blitt riktig besvart og hvilke muligheter for feil en må regne med, er omtalt tidligere. I tillegg til dette vil en her presisere at opplysningene om tjenestetiden bare gjelder den tid vedkommende funksjonær har arbeidet i vedkommende stilling i sitt *nåværende* firma og altså ikke tar med den tid vedkommende har arbeidet i samme (eller liknende) stilling i andre firmaer. Lønnen er jo som oftest avhengig av funksjonærenes samlede tjenestetid i stillingen, eller i liknende stilling i andre foretak. De muligheter for feil i bedømmelsen av lønningenes variasjon med tjenestetiden som kan oppstå herav mener en imidlertid er av mindre betydning, i et hvert fall for de underordnede funksjonærens vedkommende. Ved bedømmelse av den absolutte lønnshøyde innenfor en enkelt tjenestetidsgruppe må derimot det her nevnte forhold tas i betraktning.

Sammenstillingen av lønninger og tjenestetid er gjort for å undersøke om det også i det private næringsliv kan pekes på at lønnen stiger med stigende tjenestetid, selv om en ikke der har noe fast system med alderstillegg som for de offentlige funksjonærer. Resultatet foreligger i tabell IV i tabellbilaget.

Et sammendrag av denne er gjort i tabell 14 (se neste side).

I alle stillinger som her er ført opp, stiger lønnen med tjenestetiden. Noen uregelmessighet i bevegelsen kan forekomme, særlig for de høyere funksjonærer, hvor en må anta at spesielle forhold gjør seg gjeldende. Men ellers er stigningen svært regelmessig.

Ser en på stigningen fra tjenestetidsgruppe til tjenestetidsgruppe, finner en at for mannlige kontorister og mannlige bankassistenter stiger lønnen langsomt til å begynne med. Men så øker stignings-

Tabell 14.

Stillinger	I alt	Gjennomsnittlig total månedsfortjeneste for funksjonærer med en tjenestetid av:							
		Under 1 år	1—2 år	3—5 år	6—9 år	10—15 år	16—25 år	26 år og over	Uoppgitt
<i>Menn:</i>									
Direktører	2 521	2 090	2 272	2 393	2 432	2 612	2 866	2 438	2 393
Disponenter	1 528	1 276	1 307	1 428	1 555	1 521	1 518	1 791	(1 307)
Kontorsjefer	1 115	973	1 032	956	1 019	1 125	1 194	1 218	(1 650)
Avdelingssjefer	963	891	904	920	905	967	1 040	1 080	926
Sekretærer	803	719	769	729	825	872	935	963	(722)
Fullmektiger	772	710	735	717	770	770	801	882	(866)
Korrespondenter	621	518	560	557	642	638	676	697	(1 071)
Kasserere	698	570	617	658	658	697	744	871	(895)
Bokholdere	634	547	547	599	626	650	683	712	(759)
Bankassistenter	539	336	389	439	533	598	629	654	-
Andre kontorister	486	393	408	459	529	568	613	621	504
Volontører og bud	232	190	215	272	468	(489)	(516)	(446)	-
Ingeniører	900	771	778	852	874	983	1 024	1 066	(735)
Formenn	645	604	616	624	642	650	659	679	(645)
<i>Kvinner:</i>									
Sekretærer	609	(597)	(563)	(550)	(575)	(640)	656	(591)	-
Korrespondenter	501	(389)	(451)	(492)	(498)	(501)	557	(598)	-
Kasserere	513	398	441	466	497	499	566	544	(428)
Bokholdere	475	390	392	417	442	487	526	529	(598)
Stenografer	431	367	381	410	458	494	523	535	469
Bankassistenter	439	301	347	392	451	518	542	528	-
Andre kontorister	363	281	314	368	412	436	484	503	(360)
Volontører	163	152	175	(200)	(426)	-	(306)	-	-
Bestyrerinner	453	(396)	(412)	(476)	(436)	(451)	491	452	-

hastigheten betydelig opp til 6—9 års tjenestetid, hvor den så begynner å bli langsommere igjen. En liknende tendens kan en spore i forløpet av ingeniørenes lønninger. Den gruppe som sterkest viser en slik utvikling er imidlertid bud og volontører, men her gjør spesielle forhold seg gjeldende, idet det neppe forekommer volontører med mer enn 2 års tjenestetid. De andre tjenestetidsgrupper innen gruppen bud og volontører, utgjøres da av budene, som har høyere lønn.

De kvinnelige kontoristers lønninger viser en nærmest rettlinjet stigning med tjenestetiden, og avviker således i sitt forløp fra de mannlige kontoristers lønninger.

Denne forskjell i utvikling henger vel nærmest sammen med at mennenes forsørgelsesbyrde stiger — eller forutsettes å ville stige — meget i et visst tidsrom, og at bedriftene tar hensyn til dette. Et annet moment som vel også spiller inn, er at mannlige funksjonærer må antas å ha større muligheter enn kvinnene for å avansere til høyere stillinger når de viser dyktighet. At det er så få kvinner i overordnede stillinger, som det fremgår av tabellene i tabellbilaget, synes å tyde på dette. Det blir altså relativt få dyktigere — og derfor

Tabell 15.

	I alt	Tjenestetidsgrupper:							Uopp-gitt
		Under 1 år	1—2 år	3—5 år	6—9 år	10—15 år	16—25 år	26 år og over	
<i>Menn:</i>									
Direktører	366	18	36	37	45	58	82	74	16
Disponenter	330	25	27	41	43	56	63	68	7
Kontorsjefer	446	31	41	56	52	83	100	73	10
Avd.sjefer	1.110	121	125	124	159	204	236	113	28
Sekretærer	293	69	65	30	41	30	30	23	5
Fullmektiger	542	73	77	43	89	83	118	55	4
Korrespondenter	207	35	27	19	23	35	42	23	3
Kasserere	389	21	41	36	81	83	88	34	5
Bokholdere	680	56	86	65	113	132	157	64	7
Stenografer	31	13	5	3	3	2	5	-	-
Bankassistenter	792	79	75	42	191	169	198	38	-
Andre kontor.	3.065	667	510	487	494	392	349	129	37
Andre bud	426	211	131	46	11	8	11	8	-
Ingeniører	873	127	114	125	164	113	149	80	1
Formenn	1.634	114	178	209	276	241	346	264	6
<i>Kvinner:</i>									
Korrespondenter	83	14	11	8	9	10	18	13	-
Kasserere	48	27	41	29	53	63	129	82	4
Bokholdere	312	26	27	43	33	54	62	60	7
Stenografer	948	241	204	113	94	101	125	67	3
Bankassistenter	344	47	57	49	43	61	65	22	-
Andre kontor.	3.862	984	909	627	376	320	401	235	10
Volontører	257	166	79	9	1	-	2	-	-
Bestyrerinner	83	9	6	11	9	13	19	16	-

høyt betalte — mannlige kontorister igjen i de høyere tjenestetidsgruppene enn tilfellet er for kvinnelige kontorister i de samme gruppene. Disse sistes lønn fortsetter derfor stadig å stige med jevn hastighet.

Kvinnelige bankassistenter derimot har en liknende lønnsutvikling med tjenestetid som sine mannlige kolleger, om enn mindre markert.

Hvorledes tallet av funksjonærer fordeler seg på de ulike tjenestetidsgrupper går fram av oppstillingen på foregående side.

Over halvparten av de mannlige og $\frac{2}{3}$ av de kvinnelige kontorister hadde en tjenestetid under 5 år. Av mannlige sekretærer hadde også over halvparten bare vært 5 år eller kortere i stillingen.

9. Lønninger og alder.

Hvorledes lønningene for de forskjellige stillinger varierer med alderen, fremgår av tabell V i tabellbilaget. I tabell 16 på neste side er gitt et sammendrag av denne.

Unntatt for disponentene stiger lønnen med stigende alder for alle stillinger. For disponenter og visse andre stillinger som viser noen uregelmessighet i bevegelsen, er funksjonærantallet imidlertid som regel svært lite innen vedkommende gruppe, slik at dette kan være en av grunnene til avvikelsen.

For en rekke stillinger, — direktører, kontorsjefer, korrespondenter, andre kontorister, kvinnelige kasserere, ingeniører, formenn, bud — er det noen nedgang i den høyeste aldersgruppe.

Jevnfører en menns og kvinners lønninger i de samme aldersgrupper, finner en at lønningene for menn alltid ligger over lønningene for kvinner.

Ser en på lønnens stigning fra aldersgruppe til aldersgruppe, finner en at denne viser omtrent samme bilde som stigningen etter tjenestetid. For mannlige kontorister og bankassistenter øker stigningshastigheten opp til en viss aldersgruppe, 26—30 år for kontorister og 31—40 år for bankassistenter. Senere synker stigningshastigheten. Kvinnelige kontoristers lønninger viser også her stort sett en rettlinjet stigning.

For kvinnelige bankassistenter derimot likner forløpet av lønningene med alder på forløpet for de mannlige kolleger. Forandringen i lønnsstigningen fra gruppe til gruppe er imidlertid mindre utpreget for kvinnene.

En har altså kunnet konstatere en forskjell i lønnsutviklingen for kvinnelige bankassistenter og kvinnelige kontorister, både etter alder og etter tjenestetid. Det ligger nær å anta at denne forskjell i en viss utstrekning henger sammen med lønningenes regulering

Tabell 16.

Stillinger	I alt	Gjennomsnittlig total minstefortjeneste i følgende aldersgrupper.								
		Under 19 år	19—21 år	22—25 år	26—30 år	31—40 år	41—50 år	51—60 år	61 år og over	Uopp- gitt
<i>Menn</i>	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.
Direktører	2.521	-	-	-	(1 127)	1 892	2 285	2 854	2 511	(1 636)
Disponenter	1.528	-	-	(1 800)	1 205	1 215	1 603	1 579	1 745	(1 504)
Kontorsjefer	1.115	-	-	(521)	818	1 025	1 084	1 275	1 105	(728)
Avd.sjefer	963	-	-	(761)	749	885	969	1 057	1 048	(732)
Sekretærer	803	-	-	579	686	816	856	926	1 061	-
Fullmektiger	772	-	-	(599)	680	745	761	823	858	(770)
Korrespondenter	621	-	(344)	442	551	640	669	732	692	(458)
Kasserere	698	-	(272)	(461)	555	635	722	781	822	(513)
Bokholdere	634	-	(427)	452	533	625	674	699	714	(569)
Bankassistenter	539	(216)	280	345	474	581	633	652	666	(299)
Andre kontorister	486	236	299	396	495	560	596	608	573	437
Volontører og bud	232	168	237	274	(331)	(439)	470	(503)	(372)	(115)
Ingeniører	900	-	-	(598)	695	874	974	1 041	1 030	(1 113)
Formenn	645	-	-	(550)	572	625	640	663	654	(659)
<i>Kvinner</i>										
Sekretærer	609	-	-	(455)	(514)	579	612	(692)	(765)	-
Korrespondenter	501	-	(275)	(414)	(430)	515	549	(573)	(563)	(371)
Kasserere	513	(175)	(259)	374	451	462	536	569	531	(535)
Bokholdere	475	(250)	(277)	370	422	453	510	530	556	-
Stenografer	431	(217)	288	372	415	471	502	555	497	438
Bankassistenter	439	212	293	337	441	476	518	541	(526)	(280)
Andre kontorister	363	200	266	329	376	410	466	483	449	286
Volontører	163	148	208	(218)	(285)	(276)	(199)	(260)	-	(130)
Bestyrerinner	453	-	-	(358)	(423)	(448)	446	460	(464)	-

ved kollektivavtaler, og at disses lønssatser viser forskjellig oppbygning for kvinnelige funksjonærer i bankvirksomhet og i andre næringsgrupper. En analyse av avtalene, som er gjort i det følgende, bekrefter dette.

Når det gjelder antall funksjonærer i de forskjellige aldersgrupper, finner en at de underordnede funksjonærer gjennomgående er sterkest representert i de lavere aldersgrupper. Følgende oppstilling viser hvorledes funksjonærene i en del underordnede stillinger fordeler seg på de laveste aldersgrupper.

Tabell 17 a.

Stillinger	Antall funksj. i alt	Under 21 år		22—25 år		26—30 år		I alt under 30 år	
		Antall	Pst.	Antall	Pst.	Antall	Pst.	Antall	Pst.
<i>Menn</i>									
Korrespondenter	207	2	1.0	15	7.2	41	19.8	58	28.0
Kasserere	389	2	0.5	7	1.8	26	6.7	35	9.0
Bokholdere	680	6	0.9	37	5.4	76	11.2	119	17.5
Bankassistenter	792	47	5.9	75	9.5	151	19.1	273	34.5
Stenografer	31	4	12.9	9	29.0	3	9.8	16	51.6
Andre kontorister ..	3 065	322	10.5	684	22.3	703	23.0	1 709	55.8
Volontører og bud ..	426	321	75.4	36	8.5	14	3.3	371	87.1
<i>Kvinner</i>									
Korrespondenter	83	2	2.4	12	14.5	11	13.3	25	30.2
Kasserere	428	6	1.4	22	5.1	35	8.2	63	14.7
Bokholdere	312	8	2.5	26	8.3	45	14.4	79	25.3
Bankassistenter	344	60	17.4	47	13.7	34	9.9	141	41.0
Stenografer	948	91	9.6	203	21.4	212	22.4	506	53.4
Andre kontorister ..	3 862	902	23.4	865	22.4	606	15.7	2 373	61.4
Volontører og bud .	257	232	80.3	14	5.5	2	0.8	248	96.5

Av mannlige kontorister og stenografer var over halvparten under 30 år, av bankassistentene var omkring $\frac{1}{3}$ under denne alder. Gruppen bud og volontører hadde naturlig nok flest unge folk.

I alle stillinger som er tatt med i tabellen var det relativt flere unge kvinner enn unge menn. Dette kan være en av årsakene til at lønnsnivået for kvinner, som før påpekt, ligger lavere enn for menn. Forskjellen i aldersoppbyggingen skyldes sjølsagt i første rekke det forhold at kvinnene som regel trer ut av ervervs livet i tidligere alder enn mennene, som oftest når de gifter seg, slik at de høyere aldersgrupper blir forholdsvis fåtallige.

At forskjellen mellom mannlige og kvinnelige kontorister med hensyn til aldersfordeling ikke er større enn den er, kommer vel for en vesentlig del av at mennene må antas å ha større avansementsmuligheter til høyere stillinger enn kvinnene, og følgelig blir svakere representert i de høyere aldersklasser av den grunn. Disse to årsaker

til at henholdsvis kvinner og menn blir relativt fåtallig representert i de høyeste aldersgrupper og at det følgelig blir stor prosent av unge funksjonærer blant kontoristene, kan suppleres med en tredje årsak som kan tenkes å virke i samme retning, nemlig mulighetene for at unge folk i stigende antall i den senere tid har søkt til funksjonæryrket. Denne mulighet kan en ikke se bort fra.

Også blant det overordnede personale er de lavere aldersklasser forholdsvis tallrikt representert innen enkelte stillinger. For noen av disse stillinger tør dette i en viss utstrekning henge sammen med det foran omtalte misforhold mellom tittel og arbeids- og ansvarsområde og den store forsiktighet som er vist ved materialets korrigerings i denne henseende. Et sammendrag av aldersgruppene for en del overordnede stillinger gir følgende bilde:

Tabell 17 b.

Stillinger	Under 30 år		30—50 år		Over 50 år	
	Antall	Pst.	Antall	Pst.	Antall	Pst.
<i>Menn</i>						
Direktører	1	0.3	100	27.3	254	69.4
Disponenter	16	4.8	157	47.6	150	45.5
Kontorsjefer	24	5.4	231	51.8	190	42.6
Avd.sjefer	58	5.2	681	61.4	366	33.0
Sekretærer	74	25.3	189	64.5	30	10.2
Fullmektiger	30	5.5	365	67.3	145	26.8

Omkring $\frac{1}{4}$ av sekretærene var under 30 år. Direktørene har sitt største antall i aldersgruppen over 50 år, men de andre oppførte stillinger er sterkest representert i gruppen 30—50 år.

Spørsmålet om begynnerlønn i den stilling som nå innehas er som nevnt sløffet denne gang. Et slikt spørsmål ville jo også ha gitt begynnerlønnene på forskjellige tidspunkter, og tallene ville da ha vært influert av konjunkturvariasjoner. Et bedre uttrykk for det som er begynnerlønnen får en ved å ta for seg lønnen nå i den laveste tjenestetidsgruppen. Nå er imidlertid som før nevnt tjenestetidsgrupperingen foretatt ut fra den tid som er oppgitt fra funksjonærenes nåværende firma, og omfatter således i enkelte tilfelle ikke vedkommende funksjonærers *samlede* tjenestetid i stillingen, idet disse kan ha byttet firma. En del funksjonærer med kort tjenestetid i sin stilling i det nåværende firma har altså lengre tjenestetid alt i alt, og for disse er lønnen i laveste tjenestetidsgruppe ikke begynnerlønn i stillingen som sådan, men i firmaet.

For mest mulig å få skilt ut de funksjonærer som har byttet firma i løpet av det siste år, kan en kombinere den laveste tjeneste-

tidsgruppe med den aldersgruppe som en mener best svarer til første gangs ansettelse i stillingen. Undersøkelsen av begynnerlønnene bør ikke gjelde de stillinger hvor det kan tenkes at lang praksis i nær beslektet stilling gjør begynnerlønnen i nåværende stilling særlig høy for enkelte funksjonærer. Det er derfor best å ta med bare de stillinger som ikke kan sies å være avansementsstillinger, men typiske begynnerstillinger som kontorister, stenografer, ingeniører, teknikere, tegnere o. l.

I følgende tabell har en foretatt en sammenstilling av lønningene for alders- og tjenestetidsgrupper samtidig for noen stillinger.

Tabell 18.

Tjenestetidsgrupper Stillinger	Aldersgrupper					
	Under 19 år	19—21 år	22—25 år	26—30 år	31—40 år	41—50 år
Kontorister	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.
<i>Menn</i>						
Under 1 år	239	283	365	463	511	539
1—2 år	223	295	390	484	509	524
3—5 år	(326)	347	416	483	541	545
6—9 år	-	-	462	516	561	586
Kontorister						
<i>Kvinner</i>						
Under 1 år	192	253	291	344	363	375
1—2 år	211	267	327	353	379	405
3—5 år	(242)	307	356	395	404	424
6—9 år	-	-	390	405	416	436
Stenografer						
<i>Kvinner</i>						
Under 1 år	(226)	278	370	391	428	(417)
1—2 år	(198)	293	373	407	457	(522)
3—5 år	-	(323)	366	426	467	(455)
6—9 år	-	-	(406)	446	487	(444)
Ingeniører						
<i>Menn</i>						
Under 1 år	-	-	(581)	660	817	988
1—2 år	-	-	(624)	675	854	(977)
3—5 år	-	-	-	760	863	(1 035)
6—9 år	-	-	-	(742)	873	890

En har her tatt med de fleste aldersgruppene og flere tjenestetidsgrupper for å kunne sammenligne begynnerlønn med lønnen for lengre tjenestetid i samme stilling. I forbindelse med dette må en være merksam på utdanning, som gjør at begynnerlønnen ikke bare behøver å gjelde laveste aldersklasse.

For kontorister ligger begynnerlønnen for menn høyere enn for kvinner, men forskjellen her er relativt mindre enn i de høyere alders- og tjenestetidsgrupper.

En finner at lønnen for funksjonærer i høyere aldersgrupper og lavere tjenestetidsgrupper ligger høyere enn for funksjonærer i lavere aldersgrupper og høyere tjenestetidsgrupper. M. a. o., lønnen ligger høyere for eldre folk som er nye i foretaket enn for unge som har vært relativt lenge i vedkommende bedrift. Dette forhold må vel nærmest forklares på den måten at disse eldre funksjonærgrupper i stor utstrekning består av folk som har skiftet arbeidssted i den senere tid og som har vært i samme eller liknende stilling i andre firmaer og derfor har en total tjenestetid som er lengre enn sine yngre kollegers. Derfor ligger altså de eldre funksjonærers lønn høyere enn de yngres, selv om de sistnevnte etter oppgavene har lenger tjenestetid i det nåværende firma.

En må gå ut fra at skiftingen av arbeidssted i stor utstrekning har vært gjort for å oppnå høyere lønn. Med den knapphet på arbeidskraft som har rådd den senere tid, skulle mulighetene for dette være økt. Lønnen for disse eldre funksjonærer med kort tjenestetid skulle altså ligge høyere enn for like gamle funksjonærer som ikke har skiftet firma den senere tid. Innenfor gruppen «kontorister» f. eks. skulle således de i aldersgruppen 31—40 år med tjenestetid under ett år ligge høyere i lønn enn de med lenger tjenestetid i nåværende firma i samme aldersgruppe. Det skal imidlertid meget til for at dette forhold med lønnsforhøyelser p. g. a. skifting av arbeidssted skal slå igjennom i tallene. Andre forhold som kan virke i motsatt retning, kommer nemlig også inn i de samme gruppene. For det første er det ikke sikkert at alle eldre kontorister med kort tjenestetid har vært ansatt som kontorist i noe annet firma tidligere, men at de kan ha gått over fra manuelle yrker (kroppsarbeid) og begynt som funksjonærer i sen alder med relativt lav lønn. For det annet er det heller ikke sikkert at skiftingen av arbeidssted skyldes hensynet til den øyeblikkelige lønn på det nye arbeidssted, men at hensynet til bedre avansementsmuligheter og mulighetene for høyere lønn i fremtiden har større betydning. Videre bygger resonnementet på at kontoristene med kort tjenestetid i sitt nåværende firma har like lang tjenestetid totalt sett som sine kolleger i samme aldersgruppe med lenger tjenestetid i nåværende firma. Da aldersgruppene er så vide, er sannsynligheten for at denne forutsetning oppfylles mindre, og følgelig kan det tenkes at kontorister med kort tjenestetid i sitt nåværende firma har kortere tjenestetid i alt enn de øvrige kontorister innen samme aldersgruppe. Til disse forhold kommer så at gjennomsnittslønnen i en alders- og tjenestetidsgruppe

kan være spesielt påvirket av firmastørrelse eller distrikt i forhold til gjennomsnittslønnen i en annen alders- og tjenestetidsgruppe.

En kan da heller ikke påvise at lønnen for de funksjonærgrupper hvor skifting av arbeidssted nylig må antas å ha foregått, ligger høyere enn for de funksjonærer i samme aldersgruppe som har lenger tjenestetid i sitt nåværende firma. Riktignok ligger lønnen for mannlige kontorister i aldersgruppene 31—40 og 41—50 år høyere for tjenestetidsgruppen «under 1 år» enn for gruppen «1—2 år». Dette gir imidlertid bare en pekepinn om at tendensen til lønnsforhøyelser ved skifting av arbeidssted er der, uten at den kommer klart til syne.

For ingeniører i aldersgruppen 41—50 år er tendensen mer fremtredende.

10. Faktiske lønninger og tarifferte minstelønnsatser.

Spørreskjemaet inneholdt ikke spørsmål om bedriftenes eller funksjonærenes organisasjonsforhold, så noen bearbeiding av materialet med sikte på å belyse disse forholds betydning for lønningenes høyde eller deres variasjoner har ikke kunnet gjøres. I mangel av opplysninger om organisasjonsforhold mente en imidlertid at det ville være av interesse å finne ut om den variasjon etter kjønn, distrikt, næringsgren og tjenestetid som en har påvist for de undersøkte lønninger, har noen motsvarighet i gjeldende lønnsavtaler mellom organisasjoner av funksjonærer og arbeidsgivere. En har derfor på side 38 og 39 gjengitt lønnstariffene for funksjonærer i et par forskjellige næringsgrener. Da disse tariffer bare er minstelønns-tariffer, er en sammenlikning av satsenes absolutte høyde med tilsvarende høyde på de faktiske lønninger mindre formålstjenlig sett på bakgrunn av foreliggende undersøkelses sterke selektivitet. Visse ulikheter i gruppeinndelingen i undersøkelsen og i lønnsavtalene gjør også en slik nivå-sammenlikning meget vanskelig. En sammenlikning av variasjonene i minstelønnsatsene med variasjonen i de faktiske lønninger lar seg lettere gjennomføre og er av større interesse selv om en slik sammenlikning heller ikke kan gjøres i detalj. Minstelønnsstariffene gjelder bare underordnede funksjonærer, og det er derfor undersøkelsens stillingsgrupper «andre kontorister» og bankassistenter som har størst aktualitet i denne forbindelse.

Følgende oppstilling (tabell 19) gjelder de minstelønnsatser som er avtalt mellom Norsk Arbeidsgiverforening og Norges Handels- og Kontorfunksjonærers Forbund og gjelder funksjonærer vesentlig sysselsatt i industrien (altså fortrinsvis ikke butikk- og lagerpersonale).

Tabell 19.

	Oslo		Bergen, Trondheim, Stavanger, Drammen		Andre byer og steder	
	Menn	Kvinner	Menn	Kvinner	Menn	Kvinner
	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.
Begynnerlønn	133.85	133.85	133.85	133.85	120.15	120.15
Etter ½ års øvelse	147.55	147.55	147.55	147.55	133.85	133.85
« 1 « «	168.10	168.10	161.25	161.25	147.55	147.55
« 1½ « «	195.50	195.50	181.80	181.80	168.10	168.10
« 2 « «	216.05	215.55	202.35	202.35	188.65	188.65
« 2½ « «	236.60	233.85	222.90	221.65	209.20	209.20
« 3 « «	264.00	258.25	243.45	239.95	229.75	227.75
« 3½ « «	300.85	282.65	276.45	258.25	264.00	246.35
« 4 « «	355.75	307.05	325.25	282.65	313.05	264.35
« 5 « «	416.75	343.65	386.25	319.25	367.95	300.95
« 6 « «	498.21	397.14	468.21	372.14	453.21	357.14

En ser av denne oppstilling at minstelønnssatsene for Oslo ligger over de 4 neststørste byer når en ser bort fra de laveste tjenestetidsgruppene. «Andre byer og steder» ligger lavest i motsetning til i våre tall fra undersøkelsen over de faktiske lønninger. Men som nevnt har spesielle forhold (firmastørrelse etc.) gjort seg sterkt gjeldende for gruppen «Landet ellers» i undersøkelsen.

Lønnsbevegelsen i tariffene etter funksjonærenes øvelsestid er ikke helt sammenliknbar med bevegelsen i de faktiske lønninger etter undersøkelsen, da tjenestetidsgruppene er forskjellige. En grov jamføring kan en allikevel gjøre.

Minstelønnssatsene viser ulik bevegelse for menn og kvinner. Inntil 2 à 2½ års øvelse er minstelønnssatsene de samme for begge kjønn. Med lengre øvelsestid stiger minstelønnssatsene for menn sterkere enn for kvinner. Satsene for kvinner stiger hele tiden ganske jevnt, nærmest rettlinjert. Med unntak av det forhold at lønns-satsene for begge kjønn til å begynne med er like, viser således tariffen de samme karaktertrekk som dem vi fant for de faktiske lønninger for kontorister. Minstelønnavtalen mellom Handelens Arbeidsgiverforening og Norges Handels- og Kontorfunksjonærers Forbund, som også omfatter butikk- og lagerpersonale, viser de samme satser for de 3 største byers vedkommende og de samme innbyrdes variasjoner som dem vi har konstatert ovenfor.

Mellom Norske Bankfunksjonærers Forbund og Privatbankenes Arbeidsgiverforening foreligger det også en minstelønnsavtale. Følgende oppstilling viser avtalens bestemmelser om minstelønnssatser i 3 ulike bygrupper, noe forskjellig fra de som undersøkelsen omfatter.

Tabell 20.

	Oslo		Bergen		Trondheim, Stavanger, Drammen, Kristiansand etc.	
	Menn	Kvinner	Menn	Kvinner	Menn	Kvinner
	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.
Begynnerlønn	260.88	244.75	250.25	234.63	238.88	224.50
Etter 1 år	281.13	265.00	271.00	254.88	260.88	244.75
« 2 «	301.38	285.25	291.25	275.13	281.13	265.00
« 3 «	331.75	315.63	321.62	295.38	311.50	285.25
« 4 «	352.00	335.88	341.88	315.63	331.75	305.50
« 5 «	392.50	375.17	382.38	335.88	372.25	325.75
« 6 «	469.28	420.83	451.95	368.84	443.28	360.17
« 7 «	486.61	446.83	477.95	386.17	469.28	377.57
« 8 «	512.61	481.50	503.95	403.51	495.30	394.84
« 9 «	555.95	498.83	529.95	420.90	521.28	420.90
« 10 «	589.86	516.17	547.28	438.17	538.61	429.51
« 11 «	606.53	550.75	564.61	455.51	555.95	446.84
« 12 «	-	-	581.53	472.84	573.20	464.17
« 13 «	-	-	598.20	490.17	589.86	481.51

Igjen finner vi de samme trekk som vi fant for de faktiske lønninger for bankassistenter. Og i motsetning til for kontorist-gruppen, finner vi her at stigningen i minstelønssatsene for kvinner ikke er jevn, men har et liknende forløp som minstelønssatsene for menn, altså det samme som vi fant for de faktiske lønninger for både mannlige og kvinnelige bankfunksjonærer.

Om den overensstemmelse som vi således har funnet skyldes det forhold at minstelønssatsene er bestemmende for de faktiske lønninger, eller om de faktiske lønninger har vært bestemmende for utformingen av minstelønssatsene, er det vanskelig å uttale seg. Det mest sannsynlige er at årsaksforholdet går begge veier.

Ved henvendelse til Den norske Ingeniørforening¹ har en fått opplyst at foreningen henstiller til sine medlemmer ikke å ta arbeid under følgende minstelønn pr. måned:

Begynnerlønn	kr. 500.00	} Inklusive alle dyrtidstillegg unntatt septembertillegget 1946.
Etter 1 års praksis	« 550.00	
« 2 «	« 600.00	
« 3 «	« 650.00	
« 4 «	« 700.00	
« 5 «	« 750.00	

¹ Foreningen opplyste da også at den var i ferd med å bearbeide et lønnsmateriale omfattende ca. 2400 ingeniører. Statistikken er nå avsluttet og et utdrag av den er offentliggjort i Teknisk Ukeblad nr. 28, 1947.

11. *Funksjonærenes fordeling på lønnsgrupper.*

I en undersøkelse over private funksjonærens lønninger som omfatter foretak med helt uensartede økonomiske og organisatoriske forhold, er det sjølsagt at lønningene for stillinger som har samme betegnelse kan variere meget sterkt. Uttrykk for dette har en fått ved å fordele funksjonærenes lønninger dels etter firma-størrelse, dels etter funksjonærenes tjenestetid og dels etter deres alder. En mer samlet oversikt over lønningenes variasjoner, som imidlertid ikke kan belyse årsakene til variasjonene, får en ved å fordele funksjonærene etter stilling på lønnsgrupper. Funksjonærene er gruppert etter total månedsfortjeneste, og resultatet foreligger i tabell VI i tabellbilaget.

Et sammendrag som viser funksjonærenes prosentvise fordeling på lønnsgrupper er stilt opp i følgende tabell:

Tabell 21.

Stillinger	Un-	200	300	400	500	600	800	1000	1250	1500	2000	3000	I alt
	der 200 kr.	— 299 kr.	— 399 kr.	— 499 kr.	— 599 kr.	— 799 kr.	— 999 kr.	— 1249 kr.	— 1499 kr.	— 1999 kr.	— 2999 kr.	— kr. og over	
<i>Menn</i>													
Direktører	-	-	-	-	-	-	1.9	5.2	9.3	22.4	36.6	24.6	100.0
Disponenter	-	-	-	-	0.2	3.9	7.1	23.0	21.6	23.0	18.5	2.7	100.0
Kontorsjefer	-	-	-	0.6	2.2	20.6	23.8	22.0	15.9	10.6	4.3	-	100.0
Avd.sjefer	-	-	-	0.3	3.3	26.6	31.6	23.8	10.7	3.0	0.7	-	100.0
Sekretærer	-	-	-	1.4	8.5	43.3	26.3	19.1	1.4	-	-	-	100.0
Fullmektiger	-	-	-	0.6	3.7	65.7	24.6	3.7	1.1	0.6	-	-	100.0
Korrespondenter ..	-	0.9	2.4	12.6	23.7	53.2	6.3	0.9	-	-	-	-	100.0
Kasserere	-	0.3	1.1	4.7	13.9	57.9	20.6	1.5	-	-	-	-	100.0
Bokholdere	-	0.3	2.2	8.8	26.3	53.3	8.2	0.9	-	-	-	-	100.0
Stenografer	3.2	3.2	25.8	19.4	19.4	25.8	3.2	-	-	-	-	-	100.0
Bankassistenter ...	0.8	6.1	8.9	15.5	23.6	45.0	0.1	-	-	-	-	-	100.0
Andre kontorister	1.3	7.0	15.1	28.7	27.7	19.5	0.7	-	-	-	-	-	100.0
Volontører og bud	45.8	33.3	9.9	6.3	3.3	1.4	-	-	-	-	-	-	100.0
Ingeniører	-	-	-	0.7	7.8	31.7	29.8	18.0	8.8	3.0	0.2	-	100.0
Formenn	-	-	0.1	2.4	28.3	65.1	3.9	0.1	0.1	-	-	-	100.0
<i>Kvinner</i>													
Sekretærer	-	-	-	10.4	40.3	41.5	7.8	-	-	-	-	-	100.0
Korrespondenter ..	-	2.4	13.2	39.9	28.9	12.0	3.6	-	-	-	-	-	100.0
Kasserere	0.5	2.3	12.1	29.7	31.8	22.7	0.9	-	-	-	-	-	100.0
Bokholdere	0.3	2.2	23.2	35.6	27.2	10.6	0.9	-	-	-	-	-	100.0
Stenografer	1.3	7.6	27.8	36.3	21.7	5.3	-	-	-	-	-	-	100.0
Bankassistenter ...	1.7	12.2	24.4	26.2	31.4	4.1	-	-	-	-	-	-	100.0
Andre kontorister	5.5	21.4	36.0	25.9	9.5	1.6	0.1	-	-	-	-	-	100.0
Volontører	77.0	20.7	1.9	0.4	-	-	-	-	-	-	-	-	100.0
Bestyrerinner	-	1.2	19.2	60.2	14.5	3.7	1.2	-	-	-	-	-	100.0

Bruker en variasjonsområdet som mål for spredningen, vil en finne at denne er størst for disponenter, kontorsjefer, avdelingssjefer, ingeniører og kvinnelige kontorister.

Et bedre mål for spredningen ville vært kvadratavvikelsen fra gjennomsnittet, men da klasseintervallene er forskjellige, lar en beregning av kvadratavvikelsen seg ikke gjennomføre uten med store vanskeligheter. Andre statistiske mål som i en viss utstrekning også gir et bilde av fordelingen omkring gjennomsnittslønnen for de forskjellige stillinger, er medianen og typetallet. Mens gjennomsnittet kan påvirkes av særlig lave eller særlig høye lønninger, blir medianen ikke påvirket av disse. Medianlønnen er lønnen for den funksjonær som deler rekken over antallet i en bestemt stillingsgruppe i to like deler (rekken da ordnet entydig etter stigende eller fallende lønnsgruppe). Typetallet er den lønnsgruppe hvor de fleste funksjonærer i denne stilling forekommer.

I følgende tabell er foretatt en sammenligning mellom gjennomsnittslønnen, medianen og typetallet for en del stillinger.

T a b e l l 22.

<i>Stillinger</i>	Antall funksj.	Gj.snittlig total lønn pr. mnd.	Median-lønn	Typisk lønnsgruppe
		Kr.	Kr.	Kr.
<i>Menn</i>				
Direktører	366	2 521	2 306	2 000 - 3 000
Disponenter	330	1 528	1 429	{1 000 - 1 249
				{1 500 - 1 999
Kontorsjefer	446	1 115	1 142	800 - 999
Avd.sjefer	1 110	963	913	800 - 999
Sekretærer	293	803	784	600 - 799
Fullmektiger	542	772	739	600 - 799
Kasserere	389	698	704	600 - 799
Bokholdere	680	634	646	600 - 799
Korrespondenter	207	621	640	600 - 799
Bankassistenter	792	539	578	600 - 799
Andre kontorister	3 065	486	492	400 - 499
Bud og volontører	426	232	213	under 200
Ingeniører etc.	873	900	866	600 - 799
Formenn	1 634	645	629	600 - 799
<i>Kvinner</i>				
Sekretærer	77	609	599	600 - 799
Kasserere	428	513	517	500 - 599
Bokholdere	312	475	467	400 - 499
Korrespondenter	83	501	487	400 - 499
Stenografer	948	431	436	400 - 499
Bankassistenter	344	439	444	500 - 599
Andre kontorister	3 862	363	358	300 - 399

For de fleste overordnede stillinger ligger gjennomsnittet høyere enn medianen, dvs. at gjennomsnittet er påvirket av enkelte høyere lønninger.

For de underordnede mannlige funksjonærer har medianen en tendens til å ligge høyere enn gjennomsnittet, noe som tyder på at

de lavere lønninger er mere dominerende her. De kvinnelige funksjonærer viser minst avvikelse mellom gjennomsnitt og median. For de stillinger der som nevnt viser større avvikelse, er denne imidlertid ikke så stor at den er vesentlig. Det skulle derfor ikke være noe i veien for å bruke det aritmetiske gjennomsnitt som mål for lønningenes høyde.

Som regel ligger gjennomsnittsfortjenesten innenfor den typiske lønnsgruppe. Unntak fra denne regel viser disponenter, kontorsjefer, sekretærer, bankassistenter, bud og volontører. Disponenter viser to lønnsgrupper hvor antall funksjonærer er like stort, og gjennomsnittslønnen ligger her mellom disse.

Ved de tidligere undersøkelser likesom ved denne er det vist at lønnen ligger høyere i Oslo enn i de 3 andre byer. En har denne gang ikke foretatt noen geografisk spaltning på disse to bygrupper ved fordelingen på lønnsgrupper, men har bare foretatt fordelingen særskilt for Oslo. Den prosentvise fordeling i de viktigste stillinger viser følgende resultat:

Tabell 23.

Stillinger	Un-	200	300	400	500	600	800	1000	1250	1500	2000	3000	I alt
	der 200 kr.	— 299 kr.	— 399 kr.	— 499 kr.	— 599 kr.	— 799 kr.	— 999 kr.	— 1249 kr.	— 1499 kr.	— 1999 kr.	— 2999 kr.	kr. og over	
<i>Menn</i>													
Direktører	-	-	-	-	-	-	0.8	4.7	9.9	23.2	36.5	24.9	100.0
Disponenter	-	-	-	-	-	1.9	4.3	17.3	14.8	25.9	31.5	4.3	100.0
Kontorsjefer	-	-	-	-	0.8	13.1	20.8	23.3	22.4	13.1	6.5	-	100.0
Avd.sjefer	-	-	-	0.3	2.2	22.7	33.1	26.0	11.6	3.3	0.8	-	100.0
Sekretærer	-	-	-	0.8	4.6	43.8	28.3	20.8	1.7	-	-	-	100.0
Fullmektiger	-	-	-	0.5	2.4	65.7	26.9	2.6	1.2	0.7	-	-	100.0
Korrespondenter ..	-	-	4.1	6.6	17.2	63.9	6.6	1.6	-	-	-	-	100.0
Kasserere	-	-	0.8	2.8	9.2	62.4	22.8	2.0	-	-	-	-	100.0
Bokholdere	-	0.2	2.2	8.0	20.9	58.5	8.7	1.5	-	-	-	-	100.0
Stenografer	5.9	-	17.6	29.4	17.6	23.5	6.0	-	-	-	-	-	100.0
Bankassistenter ...	0.2	2.6	9.1	11.6	18.8	57.5	0.7	-	-	-	-	-	100.0
Andre kontorister	0.6	4.9	14.9	26.3	29.9	22.7	0.2	-	-	-	-	-	100.0
Volontører og bud	30.7	39.8	13.1	9.0	5.3	2.1	-	-	-	-	-	-	100.0
Ingeniører	-	-	-	1.1	7.8	33.4	32.6	16.3	5.8	2.8	0.2	-	100.0
Formenn	-	-	-	1.2	16.5	74.3	7.8	0.1	6.1	-	-	-	100.0
<i>Kvinner</i>													
Sekretærer	-	-	-	4.9	39.4	45.9	9.8	-	-	-	-	-	100.0
Korrespondenter ..	-	1.6	15.6	35.9	28.1	14.1	4.7	-	-	-	-	-	100.0
Kasserere	-	-	4.4	24.4	39.5	30.6	1.1	-	-	-	-	-	100.0
Bokholdere	-	2.1	17.9	32.3	33.6	12.8	1.3	-	-	-	-	-	100.0
Stenografer	-	2.7	20.2	41.2	28.9	7.0	-	-	-	-	-	-	100.0
Bankassistenter ...	0.4	4.4	27.1	24.0	38.4	5.7	-	-	-	-	-	-	100.0
Andre kontorister	2.4	16.1	38.3	29.7	11.3	2.2	(0.03)	-	-	-	-	-	100.0
Volontører	72.6	23.3	3.4	0.7	-	-	-	-	-	-	-	-	100.0
Bestyrerinner	-	-	13.3	65.0	15.0	5.0	1.7	-	-	-	-	-	100.0

Det er ingen avgjørende forskjell mellom Oslo og hele landet.

12. Fast lønn og total fortjeneste.

Som nevnt tidligere omfatter de lønninger som er oppført i tabellene den samlede månedsfortjeneste inklusive tantieme, gratiale og verdi av naturalier. I nedenstående oppstilling er vist hvor mange av funksjonærene i overordnede og underordnede stillinger som foruten den faste lønn mottok tantieme, gratiale, naturalier, tantieme + gratiale, tantieme + naturalier og gratiale + naturalier for året 1945.

Tabell 24.

Stillinger.	Av funksjonærene hadde flg. antall foruten fast lønn:							
	Intet tillegg	Tantieme	Gratiale	Naturalier	Tantieme + gratiale	Tantieme + naturalier	Gratiale + naturalier	Antall funksj. i alt
<i>Kontoradm.personale</i>								
<i>Overordnet</i> «								
Menn	1 481	206	2 032	49	118	8	58	3 952
Kvinner	76	-	133	1	5	-	-	215
<i>Underordnet</i> «								
Menn	2 729	30	3 976	66	38	-	126	6 965
Kvinner	3 091	7	3 191	17	18	-	34	6 358
<i>Teknisk</i>								
<i>Overordnet</i> «								
Menn	477	62	808	48	28	4	55	1 482
Kvinner	6	4	-	-	-	-	-	10
<i>Underordnet</i> «								
Menn	831	8	1 425	75	22	2	102	2 465
Kvinner	10	15	-	-	-	-	-	25
Mannlige og kvinnelige funksj. i alt	8 701	332	11 565	256	229	14	375	21 472

1945 var på mange måter et meget unormalt år og en har som tidligere nevnt søkt å skille ut ytelser som ble gitt ved spesielle anledninger, f. eks. frigjøringen, men det er ikke sikkert at en har klart å få dem bort i alle tilfelle.

En ser av denne oppstilling at tantieme forekommer praktisk talt bare blant overordnede funksjonærer, men selv for disse spiller gratialene i antall en langt større rolle.

Videre legger en merke til at naturalier ytes forholdsvis flere tekniske funksjonærer enn kontorfunksjonærer.

Tabell VII i tabellbilaget viser hvorledes forholdet mellom total månedsfortjeneste og fast månedslønn stiller seg for de forskjellige

funksjonærer. For direktører og banksjefer ligger den totale månedsfortjeneste 12 pst. over den faste månedslønn, likeså for juridiske og økonomiske konsulenter. For andre overordnede varierer prosenten mellom 2 og 8.

Av underordnede er det særlig vaktmestere og portnere som har stor skillnad mellom total fortjeneste og fast lønn, ellers er forskjellen gjennomgående ikke så stor.

13. Pensjonsforhold og familietillegg.

Ved siden av de lønnsformer en her har behandlet, nemlig fast månedslønn, tantieme, gratiale og verdien av naturalier, vil også andre ytelser fra bedriftene kunne tenkes å spille en rolle for funksjonærenes faktiske inntektsforhold. I første rekke kommer vel her slike ytelser som helt eller delvis fri pensjon og familietillegg for hustru og/eller barn. Det er da også spurt om dette i det utsendte spørreskjema.

Da en fant det ugjørlig å få klarlagt alle spørsmål i forbindelse med bedriftenes pensjonsforhold for sine funksjonærer, ble spørsmålet innskrenket til dette: Yter bedriften funksjonærene fri pensjon? Svarene på dette har en samlet under følgende grupper:

- a) helt fri pensjon
- b) delvis « «
- c) ikke « «

Hvorledes foretakene i forskjellige næringsgrupper fordeler seg på disse kategorier fremgår av følgende tabell:

Tabell 25.

	I Bank		II Forsikr.		III Industri		IV Handel		V Rederi		I alt	
	Antall firmaer	Pst.										
Fri pensjon	18	42.86	20	47.62	76	30.16	78	27.47	17	34.69	209	31.3
Delvis fri pensjon .	10	23.81	12	28.57	69	27.38	70	25.00	11	22.45	172	25.7
Ingen pensjonsordn.	14	33.33	10	23.81	107	42.46	135	47.53	21	42.86	287	43.0
	42	100.0	42	100.0	252	100.0	283	100.0	49	100.0	668	100.0

Det relativt største antall firmaer som yter funksjonærene fri pensjon finner en innenfor bank- og forsikringsvirksomhet. Innen handel er det relative antall firmaer som ikke yter noe til funksjo-

nærenes pensjoner størst. Industri- og skipsfartsbedriftene ligger i denne henseende ikke så langt etter handel.

For alle næringsgrupper gjelder det imidlertid at de foretak som yter helt eller delvis fri pensjon er i majoritet.

Med hensyn til de ulike pensjonskategoriers fordeling etter firmastørrelse, som er stilt opp nedenfor, finner en at de største firmaer yter fri pensjon meget hyppigere enn de små og mellomstore.

Tabell 26.

	Firmastørrelse:											
	5—10 funksj.		11—20 funksj.		21—50 funksj.		51—100 funksj.		Over 100 funksj.		I alt	
	Antall firmaer	Pst.	Antall firmaer	Pst.	Antall firmaer	Pst.	Antall firmaer	Pst.	Antall firmaer	Pst.	Antall firmaer	Pst.
Fri pensjon	45	22.0	56	29.0	57	34.2	28	47.5	23	50.0	209	31.3
Delvis fri pensjon .	34	16.7	52	27.2	54	32.3	19	32.2	13	28.3	172	25.7
Ingen pensjonsordn.	125	61.3	84	43.8	56	33.5	12	20.3	10	21.7	287	43.0
Sum:	204	100.0	192	100.0	167	100.0	59	100.0	46	100.0	668	100.0

Mens bare 21.7 pst. av de største firmaer ikke hadde noen pensjonsordning for sine funksjonærer, var dette tilfelle for over 61 pst. av de minste firmaene. Ytelsen av fri pensjon stiger med firmastørrelsen, og med unntak av den laveste gruppen er helt eller delvis fri pensjon i majoritet i alle størrelsesgrupper.

M. h. t. pensjonenes størrelse har en ved henvendelse til Sosialdepartementet og et par forsikringsselskaper fått opplysning om at de vanligvis utgjør 50 pst. av vedkommende funksjonærs lønn til enhver tid. Som regel regnes lønnsforhøyelser innen de siste 10 år før pensjonsalderens inntreden ikke med.

Om familietillegget ble det ikke alene spurt om bedriftene ytte noe slikt, men også om hvor stort det eventuelt var for hustru og hvert barn. En har imidlertid ikke bearbeidet oppgavene over de forskjellige tilleggs størrelse. Opplysningene om størrelsen av tillegget var nemlig temmelig uensartede (for noen foretak gjaldt det bare fra 2. barn, for andre inntil 3. barn, for noen var det særskilt tillegg for hustru, for andre intet tillegg for hustru osv). Dette forhold, og det at så få foretak hadde ordning med familietillegg, gjorde at en ikke fant å kunne bearbeide opplysningene om størrelsene av dem.

Etter svarene er bedriftene delt i to grupper: De som yter familietillegg og de som ikke gjør det.

Denne fordeling og fordelingen på de forskjellige næringsgrupper fremgår av følgende tabell:

Tabell 27.

	Bedriftene yter familietillegg:		Bedriftene yter ikke familietillegg:	
	Antall firmaer	Pst. av samlet antall firmaer	Antall firmaer	Pst. av samlet antall firmaer
Næringsgruppe I	22	52.4	20	47.6
Næringsgruppe II	16	38.1	26	61.9
Næringsgruppe III	3	1.2	249	98.8
Næringsgruppe IV	2	0.7	282	99.3
Næringsgruppe V	6	12.5	42	87.5
Sum firmaer	49	7.4	619	92.7

En ser av denne oppstilling at bankene står i en særstilling når det gjelder familietillegg, over halvparten av dem yter sådant. Handel yter i meget liten utstrekning særskilte familietillegg, idet slike bare forekommer i knappe 1 pst. av antall firmaer. Heller ikke industriens bedrifter gir familietillegg i noen større utstrekning. Innenfor forsikring derimot er ordning med særskilte familietillegg forholdsvis hyppig utbredt, og innen rederivirksomhet yter hvert 8. foretak familietillegg i en eller annen form.

14. Arbeidstid og overtidsbetaling.

I undersøkelsen er også denne gang tatt med følgende to spørsmål som skulle besvares av firmaet:

- 1) Ordinær arbeidstid pr. uke, og
- 2) Betales det ekstra for overtid.

Skulle svar på slike spørsmål kunne brukes til en fullstendig bearbeidelse for det hele antall funksjonærer, måtte spørsmålene ha vært mer fullstendig utformet. Arbeidstiden kan jo stille seg forskjellig for de forskjellige slags funksjonærer, over- og underordnede, tekniske og andre, og det samme kan være tilfelle med overtidsarbeid og godtgjørelse for dette. For ikke å gjøre skjemaet for vidtløftig har en imidlertid også denne gang nøyet seg med en summarisk utforming av disse spørsmål, og svarene kan derfor bare brukes til en fordeling av firmaene, ikke av funksjonærene. En må

regne med — slik som spørsmålene er formet — at svarene bare gir et tilnærmet riktig bilde av forholdene.

Etter den oppgitte arbeidstid pr. uke fordeler firmaene seg på følgende måte:

T a b e l l 28.

Arbeidstid pr. uke	Antall firmaer	Pst. av samlet antall firmaer
30—35 timer	4	0.6
36 «	8	1.2
37—39 «	86	12.9
40 «	307	45.9
41 «	59	8.8
42 «	124	18.6
43—47 «	49	7.3
48 «	24	3.6
Uoppgitt	7	1.1
Sum	668	100.0

De fleste bedrifter, eller 73.3 pst, har således oppgitt fra 40 til 42 timer pr. uke, derav storparten eller ca. 46 pst. 40 timer pr. uke. Det antall bedrifter som hadde under 40 timer uken, var noe større enn det hvor bedriftene oppga flere enn 42 timer pr. arbeidsuke.

106 av foretakene oppga å ha en lengre arbeidstid for sine tekniske funksjonærer enn for sine kontorfunksjonærer. De aller fleste av disse, nemlig 103, oppga 48 timer for det tekniske personale. De 106 bedrifter er i ovenstående tabell ført opp etter kontorpersonalets arbeidstid, og ikke etter de tekniske funksjonærers.

Firmaene er etter arbeidstid ikke fordelt hverken på størrelsesgrupper, ervervsgrupper eller distrikter.

De forskjellige firmaers svar på spørsmål om overtid fremgår av tabell 29 på neste side.

29 firmaer har ikke svart på spørsmålet om overtid. Av de andre oppga 513 eller 76.8 pst. at overtidsbetaling forekommer, mens de øvrige 126 foretak dels hadde svart nei til spørsmålet overtidsbetaling (110 foretak eller 16.5 pst.) dels hadde svart at overtid ikke forekom. (16 foretak eller 2.4 pst.) I motsetning til de erfaringer en gjorde i 1934, synes overtidsbetaling nå å forekomme relativt hyppig. Kanskje kommer dette av at en denne gang har med vesentlig store bedrifter, hvor en tør anta at spørsmålet om overtidsgodtgjørelse er kommet inn i mere kontraktsmessige former enn i små foretak.

Tabell 29.

	Antall firmaer	Pst. av samlet antall firmaer
Overtidsbetaling) Ja	487	72.9
forekommer:) Delvis	19	2.8
) Til form.arb. og tekn. funksj.	7	1.1
Sum I	513	76.8
Overtidsbetaling) Nei	110	16.5
forekommer) Ikke overtid	16	2.4
ikke:)		
Sum II	126	18.9
Sum I og II	639	95.7
Spørsmålet ubesvart	29	4.3
I alt	668	100.0

15. Utdannelse.

En må gå ut fra at spørsmålet om utdanning spiller en ganske vesentlig rolle for den enkelte funksjonærs lønn og for hans avansementsmuligheter innenfor et privat foretak, selv om det rett nok innen privat virksomhet gis atskillig rom for den enkeltes initiativ og handlekraft til å avansere uansett utdanning.

Utdanningen kan bestå i mange ting, og være så vel av teoretisk som praktisk art. Og alle de muligheter som kan forekomme, både for hver enkelt funksjonær og innenfor funksjonærgruppen som helhet, gjorde at en ikke fant å kunne spørre om utdanning for hver enkelt funksjonær. En kunne heller ikke regne med muligheten av at bedriften satt inne med detaljerte opplysninger om hver enkelt funksjonærs utdanning, selv om en bare spurte om den utdanning som hadde betydning for den stilling vedkommende hadde. I tillegg til dette kom så vanskene ved å få opplysninger om eldre overordnede funksjonærer, som en må anta ikke i den utstrekning har gjennomgått skoler og kurser som nåtidens ungdom har høve til.

Spørsmålet om utdanning ble derfor stilt til bedriften under ett på følgende summariske måte: Hva kreves som regel av almen- og fagutdanning for

- a) de underordnede kontorfunksjonærer
- b) de underordnede tekniske funksjonærer.

Svarene på dette spørsmål er blitt — som en for øvrig måtte anta — sterkt avvikende og ofte upresise, slik at de mindre egnere seg til statistisk bearbeidelse.

En har imidlertid forsøkt å nå fram til en gruppering, og resultatene fremgår av denne oppstilling:

Tabell 30.

Krav til utdannelse	Antall firmaer	Pst. av samlet antall firmaer
Middelskole og/eller Handelskole og/eller Teknisk skole	400	59.9
Norges Tekn. Høyskole eller annen tilsvarende utdan.	38	5.7
Artium, Handelsgymnasium	86	12.9
Individuelle krav, intet bestemt etc.	23	3.4
Ubesvart	121	18.1
Sum	668	100.0

En ser at omkring 60 pst. av antall firmaer forlangte middelskole og/eller handelskole og/eller teknisk skole av sine underordnede funksjonærer, og bare ca. 13 pst. artium og/eller handelsgymnasium. Kravene til utdannelse for underordnet personale skulle etter dette være mindre i det private næringsliv enn i staten.

En del firmaer har som en ser oppgitt at de krevde høyskole for sine underordnede tekniske funksjonærer. Dette må vel bero på en misforståelse av spørsmålet, noe som bestyrkes av eksempler fra henvendelse til Byrådet i anledning utfylling av skjemaet.

Tabell I. Antall funksjonærer og gjennomsnittlig total månedsførtjeneste i juli 1946, for forskjellige distrikter.

Stillinger	Oslo		Bergen		Stavanger		Trondheim		Landet ellers		Sum alle distrikter	
	Antall funksjonærer	Gj.snittlig totallønn pr. mnd.										
		Kr.										
<i>Menn.</i>												
Kont.- og adm.pers.												
<i>Overordnet.</i>												
Direktører og banksjefer .	233	2 559	66	2 440	16	2 030	24	1 927	27	3 207	366	2 521
Underdir. og sousjefer ..	74	1 669	36	1 476	4	1 439	7	1 345	1	2 167	122	1 590
Disp. og forretn.bestyrere	162	1 752	65	1 454	33	1 213	55	1 253	15	1 143	330	1 528
Sjefs- og direksjonssekr. .	28	1 262	9	1 210	-	-	3	885	1	1 299	41	1 224
Filialbestyrere	68	917	7	751	2	650	4	867	1	1 006	82	895
Kontorsjefer	245	1 228	92	947	29	960	54	860	26	1 349	446	1 115
Avdelingssjefer	769	974	178	907	47	797	64	816	52	1 112	1 110	963
Inspektører	91	1 025	33	951	2	796	5	791	2	910	133	993
Jur. og økon. konsulenter	47	1 319	13	989	-	-	-	-	1	2 068	61	1 265
Hovedbokholdere	129	1 003	24	910	7	832	10	881	14	1 015	184	978
Hovedkasserere	53	1 055	11	967	6	814	7	920	6	1 115	83	1 019
Sekretærer	240	819	25	705	8	666	8	659	12	869	293	803
Fullmektiger	420	779	60	765	5	663	45	723	12	795	542	772
Lagersjefer	96	720	24	661	12	615	13	651	14	723	159	698
<i>Underordnet.</i>												
Økon. og materialforv. ..	68	686	14	635	3	635	11	601	23	710	119	682
Revisorer	135	739	57	635	9	517	28	607	5	783	234	690
Korrespondenter	122	643	36	568	8	551	11	561	30	639	207	621
Kasserere	250	713	56	677	24	576	32	650	27	775	389	698
(også lønn.kasserere)												
Bokholdere	412	643	106	597	41	577	49	607	72	690	680	634
(også lønn.bokholdere)												
Ekspeditører	371	578	128	545	64	563	69	542	42	624	674	568
Stenografer	17	508	6	379	3	452	2	419	3	655	31	486
Bankassistenter	569	567	124	465	25	388	74	491	-	-	792	539
Andre kontorister	1 895	503	442	441	127	389	241	446	360	518	3 065	486
Bankbud, regningsbud ..	141	507	17	446	2	505	10	375	-	-	170	493
Andre bud og volontører	244	268	106	183	16	149	37	216	23	163	426	232
<i>Teknisk personale.</i>												
<i>Overordnet.</i>												
Overingeniører	56	1 641	2	1 941	2	1 258	4	1 197	23	1 966	87	1 705
Drifts-, bruks- og fabr.b	46	1 225	7	762	17	941	8	965	5	1 302	83	1 108
Avdelings- og driftsing. .	81	1 134	13	889	5	1 030	11	961	44	1 413	154	1 177
Ing., kjem. og tekn. insp.	539	875	62	806	17	861	33	799	222	1 066	873	900
Verksmestre	110	876	47	766	14	828	15	702	81	815	267	826
Tekniske konsulenter ..	15	1 062	1	600	-	-	1	622	-	-	17	1 009
<i>Underordnet.</i>												
Teknikere etc.	296	605	59	519	23	539	27	538	96	631	501	594
Tegnere	81	570	17	479	10	520	5	464	30	670	143	573
Formenn	668	673	134	590	87	601	69	591	676	639	1 634	645
Sjåførere	43	520	3	383	9	450	1	384	15	558	71	511
Maskinister	17	674	5	621	2	537	5	647	87	699	116	687
Vaktmestre og portnere .	84	563	17	564	9	453	9	509	59	547	178	549
Forts.												

Tabell I (fortsett).

Stillinger	Oslo		Bergen		Stavanger		Trondheim		Landet ellers		Sum alle distrikter	
	Antall funksjonærer	Gj.snittlig totallønn pr. mnd.										
<i>Kvinner.</i>		Kr.										
Kont.- og admpers.												
<i>Overordnet.</i>												
Disp. og forretn.bestyrere	3	1 543	-	-	-	-	1	1 200	-	-	4	1 458
Kontorsjefer	11	733	2	649	-	-	-	-	-	-	13	720
Avdelingssjefer	18	720	2	509	1	500	1	654	1	1 273	23	713
Hovedbokholdere	23	655	5	720	1	692	1	401	2	897	32	673
Hovedkasserere	30	721	6	514	-	-	1	601	-	-	37	684
Sekretærer	61	628	9	544	1	530	5	513	1	795	77	609
Fullmektiger	23	677	4	583	-	-	-	-	-	-	27	663
<i>Underordnet.</i>												
Revisorer	11	497	2	447	-	-	2	575	1	444	16	497
Korrespondenter	64	509	6	470	1	486	1	250	11	499	83	501
Kasserere (også lønn.kasserere)	271	552	80	436	18	497	56	436	3	552	428	513
Bokholdere (også lønn.bokholdere)	235	494	40	412	14	424	21	421	2	415	312	475
Ekspeditører	13	420	11	376	-	-	-	-	1	353	25	398
Stenografer	655	462	149	358	40	343	67	360	37	389	948	431
Bankassistenter	229	475	69	372	14	398	32	352	-	-	344	439
Andre kontorister	2 688	385	688	312	102	263	240	319	144	350	3 862	363
Andre bud og volontører	146	177	68	143	12	136	26	149	5	177	257	163
Teknisk personale.												
<i>Overordnet.</i>												
Ingeniører	5	635	-	-	1	774	3	543	1	818	10	640
<i>Underordnet.</i>												
Teknikere	11	434	-	-	-	-	1	608	1	487	13	451
Tegnere	10	422	-	-	2	258	-	-	-	-	12	395
Bestyrerinner	60	469	11	434	3	374	4	425	5	390	83	453

Tabell II. Gjennomsnittlig månedsfortjeneste i foretak av forskjellig størrelse. Hele landet.

Stillinger	5-10 funksj.		11-20 funksj.		21-50 funksj.		51-100 funksj.		Over 100 funksj.	
	Antall funksjo-nærer	Gj.snittlig totallønn pr. mnd.								
<i>Menn.</i>										
Kontor- og adm.personale.										
<i>Overordnet.</i>										
Direktører og banksjefer	38	1 600	86	2 032	119	2 619	60	2 621	63	3 463
Underdirektører og sousjefer	8	1 192	18	1 422	34	1 487	23	1 623	39	1 821
Disp. og forretningsbestyrere	115	1 470	104	1 508	63	1 585	28	1 438	20	1 917
Sjefs- og direksjonssekretærer	-	-	7	977	8	1 425	10	1 163	16	1 270
Filialbestyrere	2	930	3	820	2	650	6	763	69	916
Kontorsjefer	99	872	130	999	121	1 173	57	1 421	39	1 488
Avdelingssjefer	60	762	141	839	319	908	233	984	367	1 073
Inspektører	5	1 059	11	992	32	994	36	962	49	1 008
Juridiske og økon. konsulenter ..	5	893	2	1 000	30	1 091	11	1 409	14	1 705
Hovedbokholdere	11	806	27	847	63	921	41	1 048	42	1 127
Hovedkasserere	2	995	10	902	21	862	22	1 061	28	1 147
Sekretærer	19	695	28	762	99	778	46	862	101	833
Fullmektiger	25	854	37	757	56	766	61	794	363	765
Lagersjefer	16	663	44	663	59	725	17	722	23	700
<i>Underordnet.</i>										
Økonomer og materialforvaltere ..	4	461	13	606	40	654	28	727	34	731
Revisorer	17	598	11	650	53	690	47	649	106	727
Korrespondenter	9	571	16	609	34	576	32	713	116	615
Kasserere (også lønningskasserere)	23	637	62	627	68	671	85	738	151	727
Bokholdere « « bokholdere)	62	589	109	584	128	620	125	644	256	670
Ekspeditører	93	515	126	557	209	564	82	603	164	591
Stenografer	3	415	5	539	13	413	5	518	5	634
Bankassistenter	13	550	33	410	70	482	157	500	519	567
Andre kontorister	153	437	339	453	715	469	638	486	1 220	503
Bankbud, regningsbud	3	415	19	410	32	422	33	479	83	548
Andre bud og volontører	35	210	86	207	110	243	72	269	123	225
Teknisk personale.										
<i>Overordnet.</i>										
Overingeniører	-	-	1	1 110	13	1 599	23	1 620	50	1 784
Drifts-, bruks- og fabrikkbestyrere	13	980	19	966	36	1 115	10	1 301	5	1 544
Ingeniører, kjem. og tekn. insp. ..	8	920	17	980	34	1 024	34	1 168	61	1 358
Verksmestre	17	744	52	871	176	900	159	937	469	897
Tekniske konsulenter	22	694	47	816	92	823	41	857	65	861
Tekniske konsulenter	2	1 046	2	674	8	1 021	4	1 184	1	816
<i>Underordnet.</i>										
Teknikere etc.	14	550	54	563	143	599	94	423	196	596
Tegnere	2	575	10	534	30	523	35	588	66	593
Formenn	22	595	105	610	306	631	416	627	785	665
Sjåførere	1	409	11	466	12	477	13	543	34	529
Maskinister	1	410	2	709	12	641	17	644	84	705
Vaktmestre og portnere	4	439	10	513	30	496	54	556	80	575

Forts.

Tabell II (fortsett).

Stillinger	5—10 funksj.		11—20 funksj.		21—50 funksj.		51—100 funksj.		Over 100 funksj.	
	Antall funksjo-nærer	Gj. snitlig totallønn pr. mnd.	Antall funksjo-nærer	Gj. snitlig totallønn pr. mnd.	Antall funksjo-nærer	Gj. snitlig totallønn pr. mnd.	Antall funksjo-nærer	Gj. snitlig totallønn pr. mnd.	Antall funksjo-nærer	Gj. snitlig totallønn pr. mnd.
<i>Kvinner.</i>										
Kontor- og adm.personale.										
<i>Overordnet.</i>										
Disponenter	1	1 200	1	1 630	2	1 500	-	-	-	-
Sjefs- og direksjonssekretærer	-	-	1	945	-	-	-	-	-	-
Filialbestyrere	-	-	-	-	-	-	1	712	-	-
Kontorsjefer	4	670	5	691	4	808	-	-	-	-
Avdelingssjefer	1	500	1	654	7	599	8	735	6	861
Hovedbokholdere	6	597	9	702	11	630	4	737	2	834
Hovedkasserere	2	572	7	591	19	696	5	783	4	681
Sekretærer	2	738	7	584	32	587	12	622	24	628
Fullmektiger	3	669	3	666	5	564	3	766	13	676
Lagersjefer	-	-	-	-	-	-	1	520	-	-
<i>Underordnet.</i>										
Revisorer	-	-	2	566	5	413	3	533	6	528
Korrespondenter	5	379	12	487	22	486	12	449	32	537
Kasserere (også lønningskasserere)	99	450	91	480	107	528	29	545	102	578
Bokholdere « « bokholdere)	60	444	76	459	112	479	37	505	27	526
Ekspeditører	3	308	8	382	11	423	-	-	3	437
Stenografer	66	364	163	394	293	414	173	452	253	476
Bankassistenter	3	435	17	328	33	400	62	404	229	463
Andre kontorister	293	322	533	331	992	352	730	364	1 314	394
Andre bud og volontører	35	147	55	159	51	167	33	162	83	170
Teknisk personale.										
<i>Overordnet.</i>										
Ingeniører	2	530	-	-	3	635	-	-	5	687
<i>Underordnet.</i>										
Teknikere	-	-	1	384	5	500	3	423	4	427
Tegnere	1	347	3	390	7	415	-	-	1	316
Bestyrerinner	5	454	31	461	31	451	5	373	11	479

Tabell III. Gjennomsnittlig månedsfortjeneste i forskjellige næringsgrupper.

Stillinger	I Bank		II Forsikring		III Industri		IV Handel		V Rederi		Alle næringsgr.	
	Antall funksjo- nærer	Gj.snittlig totallønn pr. mnd.										
		Kr.										
<i>Menn.</i>												
Kont.- og admpers. <i>Overordnet.</i>												
Direktører og banksjefer	47	2 027	37	2 200	145	2 816	108	2 376	29	2 798	366	2 521
Underdir. og sousjefer ..	18	1 603	39	1 688	28	1 563	27	1 438	10	1 674	122	1 519
Disp. og forretn.bestyrere	-	-	-	-	114	1 596	204	1 458	12	2 073	339	1 528
Sjefs- og direksjonssekr. .	20	1 072	4	1 184	7	1 321	5	1 554	5	1 425	41	1 224
Filialbestyrere	60	875	-	-	2	939	20	950	-	-	82	895
Kontorsjefer	29	1 216	28	1 093	167	1 151	179	1 015	43	1 335	446	1 115
Avdelingssjefer	169	971	134	1 027	304	970	409	927	94	988	1 110	963
Inspektører	10	982	28	810	33	1 024	33	898	29	1 243	133	993
Jur. og økon. konsulenter	2	1 418	3	975	10	1 727	41	1 112	5	1 709	61	1 265
Hovedbokholdere	26	1 012	21	1 071	62	971	59	921	16	1 044	184	978
Hovedkasserere	26	1 042	9	1 119	20	1 076	19	941	9	891	83	1 019
Sekretærer	22	808	28	925	150	803	67	749	26	801	293	803
Fullmektiger	228	745	149	751	48	793	90	830	27	874	542	772
Lagersjefer	-	-	-	-	85	675	70	733	4	564	159	698
<i>Underordnet.</i>												
Økon. og materialforv. . .	5	785	14	706	80	680	16	643	4	664	119	682
Revisorer	98	684	5	607	48	753	54	667	29	663	234	690
Korrespondenter	80	612	2	684	76	601	37	630	12	772	207	621
Kasserere	196	704	16	730	90	710	61	668	26	670	389	698
(også lønn.kasserere)												
Bokholdere	213	637	30	609	196	663	179	608	62	623	680	634
(også lønn.bokholdere)												
Ekspeditører	1	564	1	621	318	573	265	553	89	591	674	568
Stenografer	1	559	2	619	9	600	14	423	5	389	31	486
Bankassistenter	792	539	-	-	-	-	-	-	-	-	792	539
Andre kontorister	19	565	337	474	1 175	499	1 260	481	274	464	3 065	486
Bankbud, regningsbud ..	85	522	12	496	36	498	36	418	1	594	170	493
Andre bud og volontører	36	224	70	225	103	251	183	233	34	200	426	232
<i>Teknisk personale.</i>												
<i>Overordnet.</i>												
Overingeniører	-	-	-	-	73	1 723	7	1 695	7	1 522	87	1 705
Drifts-, bruks- og fabr.b.	-	-	-	-	68	1 150	12	929	3	873	83	1 108
Avdelings- og driftsing.	-	-	-	-	127	1 222	23	960	4	996	154	1 177
Ing., kjem. og tekn. insp.	-	-	8	1 000	650	895	142	925	73	888	873	900
Verksmestre	-	-	-	-	233	827	28	817	6	831	267	826
Tekniske konsulenter ...	1	816	-	-	6	1 014	9	1 019	1	1 083	17	1 009
<i>Underordnet.</i>												
Teknikere etc.	-	-	2	602	404	598	63	589	32	536	501	594
Tegnere	-	-	-	-	120	582	7	595	16	496	143	573
Formenn	-	-	-	-	1 363	651	125	638	147	595	1 634	645
Sjåførere	4	584	1	521	49	527	9	493	8	400	71	511
Maskinister	3	582	-	-	105	691	5	725	3	577	116	687
Vaktmestre og portnere .	28	571	14	602	114	543	10	531	12	513	178	549

Forts.

Tabell III (fortsatt).

Stillinger	I Bank		II Forsikring		III Industri		IV Handel		V Rederi		Alle næringsgr.	
	Antall funksjo- nærer	Gj.snittlig totallønn pr. mnd.	Antall funksjo- nærer	Gj.snittlig totallønn pr. mnd.	Antall funksjo- nærer	Gj.snittlig totallønn pr. mnd.	Antall funksjo- nærer	Gj.snittlig total lønn pr. mnd.	Antall funksjo- nærer	Gj.snittlig totallønn pr. mnd.	Antall funksjo- nærer	Gj.snittlig totallønn pr. mnd.
<i>Kvinner.</i>		Kr.		Kr.		Kr.		Kr.		Kr.		Kr.
<i>Kont- og admpers. Overordnet.</i>												
Disponenter	-	-	-	-	-	-	4	1 458	-	-	4	1 458
Sjefs- og direksjonssekr. .	-	-	-	-	1	945	-	-	-	-	1	945
Filialbestyrere	-	-	-	-	-	-	1	712	-	-	1	712
Kontorsjefer	-	-	-	-	8	717	5	726	-	-	13	720
Avdelingssjefer	3	686	6	787	3	880	10	655	1	433	23	713
Hovedbokholdere	3	627	5	739	13	718	9	597	2	624	32	673
Hovedkasserere	-	-	4	755	10	729	21	662	2	552	37	684
Sekretærer	2	563	6	687	31	622	30	578	8	626	77	609
Fullmektiger	1	587	19	659	3	655	4	708	-	-	27	663
Lagersjefer	-	-	-	-	-	-	1	520	-	-	1	520
<i>Underordnet.</i>												
Revisorer	3	497	1	639	4	524	6	426	2	575	16	497
Korrespondenter	9	476	4	511	39	520	29	487	2	456	83	501
Kasserere	54	632	23	567	125	501	194	484	32	493	428	513
(også lønn.kasserere)												
Bokholdere	18	541	19	525	109	474	142	446	24	560	312	475
(også lønn.bokholdere)												
Ekspeditører	1	507	1	508	12	387	9	371	2	475	25	398
Stenografer	58	490	77	451	295	434	397	418	121	422	948	431
Bankassistenter	344	439	-	-	-	-	-	-	-	-	344	439
Andre kontorister	31	452	921	375	1 216	361	1 535	361	159	321	3 862	363
Andre bud og volontører	10	212	85	157	59	186	93	152	10	127	257	163
<i>Teknisk personale. Overordnet.</i>												
Ingeniører	-	-	-	-	9	657	1	480	-	-	10	640
<i>Underordnet.</i>												
Teknikere	-	-	-	-	9	466	4	419	-	-	13	451
Tegnere	-	-	-	-	6	319	6	471	-	-	12	395
Bestyrerinner	-	-	-	-	68	443	13	512	2	418	83	453

Tabell IV. Gjennomsnittlig måneds-

Stillinger	Under 1 år		1-2 år		3-5 år	
	Antall funksjonærer	Gj. snittlig total lønn pr. mnd.	Antall funksjonærer	Gj. snittlig total lønn pr. mnd.	Antall funksjonærer	Gj. snittlig total lønn pr. mnd.
<i>Menn.</i>						
Kontor- og admpersonale.						
<i>Overordnet.</i>						
Direktører og banksjefer	18	2 090	36	2 272	37	2 393
Underdirektører og sousjefer	19	1 418	28	1 693	14	1 427
Disponenter og forretningsbestyrere	25	1 276	27	1 307	41	1 428
Sjefs- og direksjonssekretærer	4	1 155	6	1 064	-	-
Filialbestyrere	8	721	2	771	3	818
Kontorsjefer	31	973	41	1 032	56	956
Avdelingssjefer	121	891	125	904	124	920
Inspetører	19	813	20	895	9	843
Juridiske og økonomiske konsulenter	10	1 078	2	1 513	5	1 715
Hovedbokholdere	12	871	17	879	21	849
Hovedkasserere	1	1 219	6	913	8	954
Sekretærer	69	719	65	769	30	729
Fullmektiger	73	710	77	735	43	717
Lagersjefer	8	647	9	654	20	654
<i>Underordnet.</i>						
Økonomer og materialforvaltere	13	625	10	610	12	588
Revisorer	12	599	20	575	24	662
Korrespondenter	35	518	27	560	19	557
Kasserere (også lønningskasserere)	21	570	41	617	36	658
Bokholdere « « bokholdere)	56	547	86	547	65	599
Ekspeditører	53	481	57	485	65	547
Stenografer	13	383	5	559	3	524
Bankassistenter	79	336	75	389	42	439
Andre kontorister	667	393	510	408	487	459
Bankbud, regningsbud	30	374	11	405	11	391
Andre bud og volontører	211	190	131	215	46	272
<i>Teknisk personale.</i>						
<i>Overordnet.</i>						
Overingeniører	9	1 596	15	1 701	10	1 590
Drifts-, bruks- og fabrikkbestyrere	10	964	14	1 121	9	893
Avdelings- og driftsingeniører	14	993	20	1 018	17	1 271
Ingeniører, kjem. og tekn. insp.	127	771	114	778	125	852
Verksmestre	22	772	32	765	22	759
Tekniske konsulenter	2	690	2	811	3	1 144
<i>Underordnet.</i>						
Teknikere	123	533	93	555	91	572
Tegnere	27	469	37	514	18	594
Formenn	114	604	178	616	209	624
Sjåfører	14	499	7	448	6	546
Maskinister	3	655	11	674	12	669
Vaktmestre og portnere	9	505	25	548	24	508

Forts.

fortjeneste fordelt etter tjenestetid.

6-9 år		10-15 år		16-25 år		Over 25 år		Uoppgitt		Sum alle tjenestetids grupper	
Antall funksjo- nærer	Gj.snittlig totallønn pr. mnd.	Antall funksjo- nærer	Gj.snittlig totallønn pr. mnd.								
	Kr.		Kr.								
45	2 432	58	2 612	82	2 866	74	2 438	16	2 393	366	2 521
13	1 456	21	1 742	15	1 633	10	1 649	2	1 612	122	1 590
43	1 555	56	1 521	63	1 518	68	1 791	7	1 307	330	1 528
7	1 183	9	1 226	9	1 308	6	1 351	-	-	41	1 224
14	860	18	906	35	952	2	981	-	-	82	895
52	1 019	83	1 125	100	1 194	73	1 218	10	1 650	446	1 115
159	905	204	967	236	1 040	113	1 080	28	926	1 110	963
29	975	15	1 023	37	1 130	2	1 196	2	1 635	133	933
12	1 163	7	1 492	12	1 238	12	1 211	1	1 000	61	1 265
24	961	31	942	41	1 089	33	1 052	5	1 031	184	978
8	776	20	1 089	22	1 018	17	1 109	1	1 021	83	1 019
41	825	30	872	30	935	23	963	5	722	293	803
89	770	83	770	118	801	55	882	4	866	542	772
26	658	30	673	36	752	28	755	2	624	159	698
12	716	23	713	26	719	21	704	2	706	119	682
43	676	52	701	63	747	19	702	1	1 021	234	690
23	642	35	638	42	676	23	697	3	1 071	207	621
81	658	83	697	88	744	34	871	5	895	389	698
113	626	132	650	157	683	64	712	7	759	680	634
108	544	125	577	144	594	110	629	12	692	674	568
3	524	2	530	5	618	-	-	-	-	31	486
191	533	169	599	198	629	38	654	-	-	792	539
494	529	392	568	349	613	129	621	37	504	3 065	486
28	481	25	558	45	567	20	549	-	-	170	493
11	468	8	489	11	516	8	446	-	-	426	232
16	1 685	9	1 727	19	1 824	9	1 712	-	-	87	1 705
14	1 083	14	1 325	13	1 078	8	1 214	1	1 123	83	1 108
37	1 139	20	1 060	35	1 315	10	1 485	1	1 171	154	1 177
164	874	113	983	149	1 024	80	1 066	1	735	873	900
39	794	39	849	61	855	49	885	3	922	267	826
5	1 005	4	1 084	-	-	1	1 359	-	-	17	1 009
86	637	47	637	37	691	24	750	-	-	501	593
18	589	15	641	19	709	9	651	-	-	143	573
276	642	241	650	346	659	264	679	6	645	1 634	645
10	501	12	498	14	545	7	572	1	511	71	511
13	679	15	687	36	689	24	706	2	700	116	687
30	560	37	550	34	559	18	591	1	514	178	549

Tabell IV (fortsatt).

Stillinger	Under 1 år		1-2 år		3-5 år	
	Antall funksjo-nærer	Gj.snittlig totallønn pr. mnd.	Antall funksjo-nærer	Gj.snittlig totallønn pr. mnd.	Antall funksjo-nærer	Gj.snittlig totallønn pr. mnd.
<i>Kvinner.</i>						
Kontor- og admpersonale.						
<i>Overordnet.</i>						
Disponenter og forretningsbestyrere	-	-	-	-	1	1 630
Sjefs- og direksjonssekretær	-	-	-	-	-	-
Filialbestyrere	-	-	-	-	-	-
Kontorsjefer	-	-	1	518	-	-
Avdelingssjefer	3	762	1	860	2	798
Hovedbokholdere	1	585	2	703	2	452
Hovedkasserere	-	-	2	499	2	545
Sekretærer	9	597	11	563	10	550
Fullmektiger	4	662	1	747	3	629
Lagersjefer	-	-	-	-	-	-
<i>Underordnet.</i>						
Revisorer	-	-	2	463	1	447
Korrespondenter	14	389	11	451	8	492
Kasserere (også lønningskasserere)	27	398	41	441	29	466
Bokholdere « « bokholdere)	26	390	27	392	43	417
Ekspeditører	-	-	3	392	3	284
Stenografer	241	367	204	381	113	410
Bankassistenter	47	301	57	347	49	392
Andre kontorister	984	281	909	314	627	368
Andre bud og volontører	166	152	79	175	9	200
<i>Teknisk personale.</i>						
<i>Overordnet.</i>						
Ingeniører, kjem. og tekn. insp.	2	565	1	500	3	608
<i>Underordnet.</i>						
Teknikere	4	417	3	429	2	579
Tegnere	1	300	2	375	3	364
Bestyrerinner	9	396	6	412	11	476

6-9 år		10-15 år		16-25 år		Over 25 år		Uoppgitt		Sum alle tjenestetidsgrupper	
Antall funksjo- nærer	Gj.snittlig totallønn pr. mnd.	Antall funksjo- nærer	Gj.snittlig totallønn pr. mnd.	Antall funksjo- nærer	Gj.snittlig totallønn pr. mnd.	Antall funksjo- nærer	Gj.snittlig totallønn pr. mnd.	Antall funksjo- nærer	Gj.snittlig totallønn pr. mnd.	Antall funksjo- nærer	Gj.snittlig totallønn pr. mnd.
	Kr.		Kr.								
-	-	-	-	1	1 200	2	1 500	-	-	4	1 458
-	-	-	-	1	945	-	-	-	-	1	945
-	-	1	712	-	-	-	-	-	-	1	712
2	635	1	834	7	763	2	699	-	-	13	720
4	681	3	556	6	786	3	578	1	807	23	713
3	610	5	712	10	774	9	613	-	-	32	673
4	582	8	640	14	688	7	879	-	-	37	684
5	575	9	640	26	656	7	591	-	-	77	609
5	640	4	568	7	681	3	797	-	-	27	663
-	-	1	520	-	-	-	-	-	-	1	520
-	-	4	478	5	496	4	548	-	-	16	497
9	498	10	501	18	557	13	598	-	-	83	501
53	497	63	499	129	566	82	544	4	428	428	513
33	442	54	487	62	526	60	529	7	598	312	475
5	419	6	404	4	383	4	468	-	-	25	398
94	458	101	494	125	523	67	535	3	469	948	431
43	451	61	518	65	542	22	528	-	-	344	439
376	412	320	436	401	484	235	503	10	360	3 862	363
1	426	-	-	2	306	-	-	-	-	257	163
1	818	2	640	1	842	-	-	-	-	10	640
-	-	1	384	3	456	-	-	-	-	13	451
1	258	2	420	1	374	2	563	-	-	12	395
9	436	13	451	19	491	16	452	-	-	83	453

Tabell V. Gjennomsnittlig månedsfor-

Stillinger	Under 19 år		19—21 år		22—25 år		26—30 år	
	Antall funksjonærer	Gj.snittlig totallønn pr. mnd.						
<i>Menn.</i>								
Kontor- og adm.personale.								
<i>Overordnet.</i>								
Direktører og banksjefer	-	-	-	-	-	-	1	1 127
Underdirektører og sousjefer	-	-	-	-	-	-	6	1 155
Disp. og forretningsbestyrere	-	-	-	-	1	1 800	15	1 205
Sjefs- og direksjonssekretærer	-	-	-	-	-	-	1	1 000
Filialbestyrere	-	-	-	-	-	-	1	500
Kontorsjefer	-	-	-	-	2	521	22	818
Avdelingssjefer	-	-	-	-	6	761	52	749
Inspektører	-	-	-	-	-	-	5	675
Juridiske og økon. konsulenter ..	-	-	-	-	-	-	3	889
Hovedbokholdere	-	-	-	-	1	600	7	874
Hovedkasserere	-	-	-	-	-	-	-	-
Sekretærer	-	-	-	-	16	579	58	686
Fullmektiger	-	-	-	-	5	599	25	680
Lagersjefer	-	-	2	447	3	522	10	578
<i>Underordnet.</i>								
Økonomer og materialforvaltere ..	-	-	-	-	4	428	4	556
Revisorer	-	-	1	286	3	414	15	550
Korrespondenter	-	-	2	344	15	442	41	551
Kasserere (også lønningskasserere)	-	-	2	272	7	461	26	555
Bokholdere « « bokholdere)	-	-	6	427	37	452	76	533
Ekspeditører	4	220	9	392	46	448	82	507
Stenografer	1	135	3	311	9	376	3	538
Bankassistenter	10	216	37	280	75	345	151	474
Andre kontorister	59	236	263	299	684	396	703	495
Bankbud, regningsbud	5	240	7	276	8	329	12	491
Andre bud og volontører	222	168	99	237	36	274	14	331
<i>Teknisk personale.</i>								
<i>Overordnet.</i>								
Overingeniører	-	-	-	-	-	-	-	-
Drifts-, bruks- og fabrikkbestyrere	-	-	-	-	-	-	8	732
Avdelings- og driftsingeniører	-	-	-	-	-	-	7	868
Ingeniører, kjem. og tekn. insp. ..	-	-	-	-	8	598	164	695
Verkmestere	-	-	-	-	-	-	7	677
Tekniske konsulenter	-	-	-	-	-	-	2	611
<i>Underordnet.</i>								
Teknikere etc.	-	-	3	401	41	484	160	549
Tegnere	-	-	-	-	19	454	47	520
Formenn	-	-	-	-	7	550	36	572
Sjåfører	1	248	-	-	3	439	10	443
Maskinister	-	-	-	-	-	-	1	698
Vaktmestere og portnere	-	-	-	-	-	-	5	482

Forts.

tjeneste i forskjellige aldersgrupper.

31—40 år		41—50 år		51—60 år		Over 60 år		Uoppgitt		Sum alle aldersgrupper	
Antall funksjo-nærer	Gj.snittlig totallønn pr. mnd.	Antall funksjo-nærer	Gj.snittlig totallønn pr. mnd.								
	Kr.		Kr.								
23	1 892	77	2 285	135	2 854	119	2 511	11	1 636	366	2 521
18	1 437	33	1 536	42	1 721	21	1 655	2	1 307	122	1 590
60	1 215	97	1 603	98	1 579	52	1 745	7	1 504	330	1 528
12	1 144	15	1 229	9	1 310	4	1 311	-	-	41	1 224
5	638	35	865	22	927	18	1 017	1	747	82	895
98	1 025	133	1 084	135	1 275	55	1 105	1	728	446	1 115
271	885	400	969	275	1 057	91	1 048	5	732	1110	963
31	791	48	1 007	33	1 140	14	1 192	2	759	133	993
17	1 097	18	1 377	19	1 332	4	1 449	-	-	61	1 265
34	801	68	965	58	1 072	16	1 140	-	-	184	978
8	797	32	939	26	1 095	17	1 156	-	-	83	1 019
104	816	85	856	24	926	6	1 061	-	-	293	803
95	745	270	761	116	823	29	858	2	770	542	772
37	682	54	701	38	738	14	776	1	575	159	698
22	610	43	721	26	718	20	706	-	-	119	682
56	660	87	714	47	749	25	697	-	-	234	690
61	640	59	669	20	732	6	692	3	458	207	621
97	635	163	722	65	781	28	822	1	513	389	698
199	625	235	674	102	699	23	714	2	569	680	634
205	550	195	604	93	642	40	639	-	-	674	568
9	619	3	565	3	577	-	-	-	-	31	486
253	581	199	633	52	652	14	666	1	299	792	539
719	560	403	596	166	608	48	573	20	437	3065	486
43	517	39	534	33	503	23	548	-	-	170	493
14	439	22	470	7	503	9	372	3	115	426	232
10	1 384	26	1 747	34	1 750	17	1 739	-	-	87	1 705
35	1 063	22	1 229	17	1 193	10	1 136	1	883	83	1 108
51	1 003	47	1 249	34	1 347	11	1 537	4	1 177	154	1 177
305	874	170	974	165	1 041	58	1 030	3	1 113	873	900
48	756	74	810	84	850	53	890	1	575	267	826
5	894	7	1 142	2	1 214	1	1 042	-	-	17	1 009
192	606	59	681	29	728	13	682	4	526	501	594
40	587	15	686	19	704	1	555	2	573	143	573
312	625	486	640	507	663	278	654	8	659	1634	645
26	527	14	516	15	552	1	593	1	522	71	511
14	628	24	696	64	696	13	688	-	-	116	687
20	578	63	539	68	568	21	513	1	431	178	549

Tabell V (fortsett).

Stillinger	Under 19 år		19—21 år		22—25 år		26—30 år	
	Antall funksjonærer	Gj.snittlig totallønn pr. mnd.	Antall funksjonærer	Gj.snittlig totallønn pr. mnd.	Antall funksjonærer	Gj.snittlig totallønn pr. mnd.	Antall funksjonærer	Gj.snittlig total lønn pr. mnd.
<i>Kvinner.</i>		Kr.		Kr.		Kr.		Kr.
Kontor- og adm.personale.								
<i>Overordnet.</i>								
Disp. og forretningsbestyrere	-	-	-	-	-	-	-	-
Kontorsjefer	-	-	-	-	-	-	-	-
Avdelingssjefer	-	-	-	-	-	-	-	-
Hovedbokholdere	-	-	-	-	-	-	-	-
Hovedkasserere	-	-	-	-	-	-	-	-
Sekretærer	-	-	-	-	2	455	9	514
Fullmektiger	-	-	-	-	-	-	-	-
<i>Underordnet.</i>								
Revisorer	-	-	-	-	-	-	-	-
Korrespondenter	-	-	2	275	12	414	11	430
Kasserere (også lønningskasserere)	1	175	5	259	22	374	35	451
Bokholdere « « bokholdere)	1	250	7	277	26	370	45	422
Ekspeditører	0	-	2	235	2	384	2	365
Stenografer	12	217	79	288	203	372	212	415
Bankassistenter	8	212	52	293	47	337	34	441
Andre kontorister	219	200	683	266	856	329	606	376
Andre bud og volontører	203	148	29	208	14	218	2	285
Teknisk personale.								
<i>Overordnet.</i>								
Ingeniører	-	-	-	-	-	-	4	599
<i>Underordnet.</i>								
Teknikere	-	-	-	-	2	441	4	457
Tegnere	-	-	-	-	3	291	3	393
Bestyrerinner	-	-	-	-	2	358	4	423

31-40 år		41-50 år		51-60 år		Over 60 år		Uoppgitt		Sum alle aldersgrupper	
Antall funksjo- nærer	Gj.snittlig totallønn pr. mnd.										
	Kr.										
-	-	-	-	1	1 000	3	1 543	-	-	4	1 458
1	518	4	659	7	684	1	856	-	-	13	720
4	728	11	616	8	839	-	-	-	-	23	713
5	591	10	719	15	680	1	646	1	551	32	673
4	513	13	621	18	746	2	878	-	-	37	684
20	579	29	612	13	692	4	765	-	-	77	609
4	567	10	692	11	686	2	647	-	-	27	663
2	412	4	432	9	551	1	444	-	-	16	497
18	515	25	549	13	573	1	563	1	371	83	501
71	462	156	536	110	569	25	531	3	535	428	513
64	453	97	510	48	530	24	556	-	-	312	475
8	403	6	436	4	441	1	382	-	-	25	398
178	471	181	502	68	555	6	497	9	438	948	431
59	476	90	518	49	541	3	526	2	280	344	439
537	410	697	466	220	483	28	449	16	286	3 862	363
5	276	2	199	1	260	-	-	1	130	257	163
2	689	4	656	-	-	-	-	-	-	10	640
5	438	2	484	-	-	-	-	-	-	13	451
3	395	1	397	1	421	1	704	-	-	12	395
10	448	25	446	36	460	6	464	-	-	83	453

Tabell VI. Antall funksjonærer fordelt på lønnsgrupper.

Stillinger	I alt	Under 100 kr.	200—299 kr.	300—399 kr.	400—499 kr.	500—599 kr.	600—799 kr.	800—999 kr.	1000—1249 kr.	1250—1499 kr.	1500—1999 kr.	2000—2999 kr.	Over 3000 kr.
<i>Menn.</i>													
Kont.- og admpers.													
<i>Overordnet.</i>													
Direktører og banksjefer ..	366	-	-	-	-	-	-	7	19	34	82	134	90
Underdir. og sousjefer ..	122	-	-	-	-	-	2	3	18	30	49	20	-
Disp. og forretn.bestyrere	330	-	-	-	-	1	13	26	76	68	76	61	9
Sjefs- og direksjonssekr. .	41	-	-	-	-	-	-	9	15	10	6	1	-
Filialbestyrere	82	-	-	-	-	4	13	45	20	-	-	-	-
Kontorsjefer	446	-	-	-	3	10	92	106	98	71	47	19	-
Avdelingssjefer	1 110	-	-	-	4	37	294	351	264	119	33	8	-
Inspektører	133	-	-	-	-	1	32	45	40	9	5	1	-
Jur. og økon. konsulenter	61	-	-	-	-	-	6	14	21	8	6	5	1
Hovedbokholdere	184	-	-	-	-	2	39	73	39	24	7	-	-
Hovedkasserere	83	-	-	-	-	-	19	17	33	11	3	-	-
Sekretærer	293	-	-	-	4	25	127	77	56	7	-	-	-
Fullmektiger	542	-	-	-	3	20	356	134	20	6	3	-	-
Lagersjefer	159	-	-	-	8	29	90	26	5	1	-	-	-
<i>Underordnet.</i>													
Økon. og materialforv. ..	119	-	-	1	10	30	56	16	6	-	-	-	-
Revisorer	234	-	-	6	14	44	122	38	9	1	-	-	-
Korrespondenter	207	-	2	5	26	49	110	13	2	-	-	-	-
Kasserere	389	-	1	4	18	54	225	80	6	-	1	-	-
(også lønn.kasserere)													
Bokholdere	680	-	2	15	60	179	362	56	6	-	-	-	-
(også lønn.bokholdere)													
Ekspeditører	674	1	6	15	158	259	216	18	1	-	-	-	-
Stenografer	31	1	1	8	6	6	8	1	-	-	-	-	-
Bankassistenter	792	6	48	70	123	188	356	1	-	-	-	-	-
Andre kontorister	3 065	41	215	462	877	849	599	22	-	-	-	-	-
Bankbud, regningsbud ..	170	1	14	17	48	49	41	-	-	-	-	-	-
Andre bud og volontører	426	195	142	42	27	14	6	-	-	-	-	-	-
Teknisk personale.													
<i>Overordnet.</i>													
Overingeniører	87	-	-	-	-	-	-	4	9	20	29	25	-
Drifts-, bruks- og fabr.b.	83	-	-	-	-	-	14	24	25	7	9	3	-
Avdelings- og driftsing. .	154	-	-	-	-	-	22	30	50	24	24	4	-
Ing., kjem. og tekn. insp.	873	-	-	-	6	68	277	260	157	77	26	2	-
Verksmestre	267	-	-	-	-	16	117	98	29	5	1	1	-
Tekniske konsulenter ...	17	-	-	-	-	-	4	1	10	2	-	-	-
Teknikere etc.	501	-	-	10	92	171	200	27	-	1	-	-	-
Tegnere	143	-	-	9	35	40	49	9	1	-	-	-	-
Formenn	1 634	-	-	1	40	463	1 064	64	1	1	-	-	-
Sjåfører	71	-	1	9	17	29	15	-	-	-	-	-	-
Maskinister	116	-	-	-	2	13	91	10	-	-	-	-	-
Vaktmestre og portnere	178	1	-	4	45	83	44	1	-	-	-	-	-
Forts.													

Tabell VI (fortsatt).

Stillinger	I alt	Under 200 kr.	200—299 kr.	300—399 kr.	400—499 kr.	500—599 kr.	600—799 kr.	800—999 kr.	1000—1249 kr.	1250—1499 kr.	1500—1999 kr.	2000—2999 kr.	Over 3000 kr.
<i>Kvinner.</i>													
Kont.- og admpers.													
<i>Overordnet.</i>													
Disp. og forretn.bestyrere	4	-	-	-	-	-	-	-	1	-	3	-	-
Kontorsjefer	13	-	-	-	1	3	5	3	1	-	-	-	-
Avdelingssjefer	23	-	-	-	2	4	12	3	1	1	-	-	-
Hovedbokholdere	32	-	-	-	1	11	13	6	1	-	-	-	-
Hovedkasserere	37	-	-	-	4	8	15	10	-	-	-	-	-
Sekretærer	77	-	-	-	8	31	32	6	-	-	-	-	-
Fullmektiger	27	-	-	-	2	7	15	3	-	-	-	-	-
<i>Underordnet.</i>													
Revisorer	16	-	-	1	9	3	3	-	-	-	-	-	-
Korrespondenter	83	-	2	11	33	24	10	3	-	-	-	-	-
Kasserere	428	2	10	52	127	136	97	4	-	-	-	-	-
(også lønn.kasserere)													
Bokholdere	312	1	7	72	111	85	33	3	-	-	-	-	-
(også lønn.bokholdere)													
Ekspeditører	25	-	2	11	9	3	-	-	-	-	-	-	-
Stenografer	984	12	72	264	344	206	50	-	-	-	-	-	-
Bankassistenter	344	6	42	84	90	108	14	-	-	-	-	-	-
Andre kontorister	3 862	214	827	1 392	1 000	366	62	1	-	-	-	-	-
Andre bud og volontører	257	198	53	5	1	-	-	-	-	-	-	-	-
Teknisk personale.													
<i>Overordnet.</i>													
Ing., kjem. og tekn. insp.	10	-	-	-	1	4	3	2	-	-	-	-	-
<i>Underordnet.</i>													
Teknikere	13	-	-	2	9	1	1	-	-	-	-	-	-
Tegnere	12	-	2	5	4	-	1	-	-	-	-	-	-
Bestyrerinner	83	-	1	16	50	12	3	1	-	-	-	-	-

Tabell VII. Fast månedslønn, lønnstillegg og total månedsførtjeneste.

Stillinger	Antall funksjo- nærer ialt	Av funksjonærene hadde følgende antall foruten fast lønn						Gj.snittlig total fortj. pr. mnd.	Gj.snittlig fast lønn pr. mnd	Forholdet mellom total månedsfortj. og fast månedslønn	
		innet tillegg	tanntøme	gratiale	naturaler	tanntøme + gratiale	tanntøme + naturaler				gratiale + naturaler
								Kr.	Kr.	Pst.	
<i>Menn.</i>											
Kont.- og adm.pers.											
<i>Overordnet.</i>											
Direktører og banksjefer .	366	193	56	68	12	24	4	9	2 521	2 253	112
Underdir. og sousjefer ..	122	51	17	48	-	4	-	2	1 590	1 496	106
Disp. og forretn.bestyrere	330	170	51	80	4	16	4	5	1 528	1 398	109
Sjefs- og direksjonssekr..	41	14	-	26	-	-	-	1	1 224	1 292	102
Filialbestyrere	82	26	-	54	1	-	-	1	895	883	101
Kontorsjefer	446	174	30	209	6	18	-	9	1 115	1 051	106
Avdelingssjefer	1 110	373	29	651	13	24	-	20	963	926	104
Inspektører	133	65	2	64	1	-	-	1	993	968	103
Jur. og økon. konsulenter	61	16	1	24	1	19	-	-	1 265	1 126	112
Hovedbokholdere	184	61	4	109	4	4	-	2	978	941	104
Hovedkasserere	83	26	1	51	1	2	-	2	1 019	991	103
Sekretærer	293	147	3	141	1	1	-	-	803	788	102
Fullmektiger	542	115	10	406	4	4	-	3	772	749	103
Lagersjefer	159	50	2	101	1	2	-	3	698	672	104
<i>Underordnet.</i>											
Økon. og materialforv. ..	119	45	1	63	3	-	-	7	682	666	102
Revisorer	234	75	-	146	1	5	-	7	690	671	103
Korrespondenter	207	62	1	141	2	-	-	1	621	607	102
Kasserere	389	107	2	264	3	3	-	10	698	681	102
(også lønn.kasserere)											
Bokholdere	680	257	5	403	5	3	-	7	634	621	102
(også lønn.bokholdere)											
Ekspeditører	674	309	11	337	1	6	-	10	568	554	103
Stenografer	31	18	-	13	-	-	-	-	486	479	101
Bankassister	792	182	-	589	4	-	-	17	539	527	102
Andre kontorister	3 065	1 323	9	1 674	18	21	-	20	486	476	102
Bankbud, regningsbud ..	170	53	-	90	8	-	-	19	493	479	103
Andre bud og volontører	426	266	1	159	-	-	-	-	232	228	102
Teknisk personale.											
<i>Overordnet.</i>											
Overingeniører	87	27	6	37	9	5	-	3	1 705	1 605	106
Drifts-, bruks- og fabr.b.	83	33	6	31	3	4	1	5	1 108	1 040	107
Avdelings- og driftsing. .	154	40	8	89	8	4	2	3	1 177	1 126	105
Ing., kjem. og tekn. insp.	873	298	33	492	16	9	-	25	900	867	104
Verksmestre	267	70	5	154	12	6	1	19	826	789	105
Tekniske konsulenter ...	17	9	3	5	-	-	-	-	1 009	924	109
<i>Underordnet.</i>											
Teknikere etc.	501	227	6	254	8	1	-	5	594	581	102
Tegnere	143	51	-	92	-	-	-	-	573	563	102
Formenn	1 634	496	1	960	64	21	2	90	645	629	103
Sjåførere	71	36	-	28	2	-	-	5	511	499	102
Maskinister	116	21	1	91	1	-	-	2	687	668	103
Vaktmestre og portnere .	178	32	-	97	21	-	-	28	549	515	107
Forts.											

Tabell VII (fortsatt).

Stillinger	Antall funksjo- nærer i alt	Av funksjonærene hadde følgende antall foruten fast lønn						Gj.snittlig total fortj. pr. mnd.	Gj.snittlig fast lønn pr. mnd.	Forholdet mellom total månedslørf. og fast månedslønn
		intet tillegg	tantjème	gratiale	naturalier	tantjème + gratiale	tantjème + naturalier			
								Kr.	Kr.	Pst.
<i>Kvinner.</i>										
Kont.- og adm.pers.										
<i>Overordnet.</i>										
Disp. og forretn.bestyrere	4	3	-	-	-	1	-	1 458	1 255	116
Sjefs- og direksjonssekr. .	1	-	-	1	-	-	-	945	925	102
Filialbestyrere	1	-	-	1	-	-	-	712	676	105
Kontorsjefer	13	6	-	7	-	-	-	720	713	101
Avdelingssjefer	23	6	-	16	1	-	-	713	675	106
Hovedbokholdere	32	11	-	17	-	2	2	673	646	104
Hovedkasserere	37	11	-	25	-	1	-	684	658	104
Sekretærer	77	28	-	49	-	-	-	609	591	103
Fullmektiger	27	11	-	15	-	1	-	663	647	102
Lagersjefer	1	-	-	1	-	-	-	520	499	104
<i>Underordnet.</i>										
Revisorer	16	2	-	14	-	-	-	497	476	104
Korrespondenter	83	24	-	55	-	1	3	501	484	104
Kasserere	428	192	-	228	-	3	5	513	500	103
(også lønn.kasserere)										
Bokholdere	312	128	2	178	1	2	1	475	463	103
(også lønn.bokholdere)										
Ekspeditører	25	9	-	16	-	-	-	398	389	102
Stenografer	948	522	1	417	2	2	4	431	423	102
Bankassistenter	344	187	-	146	4	-	7	439	432	102
Andre kontorister	3 862	1 802	4	2 024	10	10	12	363	356	102
Andre bud og volontører	257	177	-	80	-	-	-	163	161	101
Teknisk personale.										
<i>Overordnet.</i>										
Ing., kjem. og tekn. insp.	10	6	-	4	-	-	-	640	630	102
<i>Underordnet.</i>										
Teknikere	13	7	-	6	-	-	-	451	446	101
Tegnere	12	3	-	9	-	-	-	395	387	102
Bestyrerinner	83	48	-	33	-	-	2	453	444	102

Norges Offisielle Statistikk, rekke X.
(Statistique Officielle de la Norvège, série X.)

Rekke X.

Trykt 1946.

(Forts.)

- Nr. 116. Norges postverk 1945. (*Statistique postale.*)
— 117. Jordbruksstatistikk 1945. (*Superficies agricoles et élevage du bétail. Récoltes etc.*)
— 118. Sinnssykehusenes virksomhet 1942. (*Statistique des hospices d'aliénés.*)
— 119. Veterinærvesenet 1944. (*Service vétérinaire.*)
— 120. Telegrafverket 1944—45. (*Télégraphes et téléphones de l'Etat.*)
— 121. Syketrygden 1943. (*Assurance-maladie nationale.*)

Rekke X.

Trykt 1947.

- Nr. 122. Kriminalstatistikk 1943 og 1944. (*Statistique de la criminalité pour les années 1943 et 1944.*)
— 123. Statistisk-økonomisk oversikt 1946. (*Aperçu de la situation économique.*)
— 124. Norges handel 1945. (*Commerce.*)
— 125. Norges fiskerier 1943. (*Grandes pêches maritimes.*)
— 126. Norges private aksjebanker og sparebanker 1945. (*Statistique des banques privées par actions et des caisses d'épargne.*)
— 127. Veterinærvesenet 1945. (*Service vétérinaire.*)
— 128. Arbeidslønninger 1945. (*Salaires des ouvriers.*)
— 129. Forsikringsselskaper 1945. (*Soiétés d'assurances.*)
— 130. Norges bergverksdrift 1945. (*Mines et usines.*)
— 131. Norges postverk 1946. (*Statistique postale.*)
— 132. Stortingsvalget 1945. (*Elections en 1945 pour le «Storting».*)
— 133. Kommunevalgene 1945. (*Elections en 1945 pour les conseils communaux et municipaux.*)
— 134. Norges kommunale finanser 1942—43. (*Finances des communes.*)
— 135. Norges industri 1944. (*Statistique industrielle.*)
— 136. Private funksjonærers lønningsforhold i juli 1946. (*Traitements des fonctionnaires privés dans le mois de Juillet 1946.*)
-

Statistisk Sentralbyrå har dessuten bl. a. gitt ut disse verker:
Statistiske Meddelelser. 12 nr. i året. (*Bulletin mensuel du Bureau Central de Statistique.*)
Månedsoppgaver over vareomsetningen med utlandet. Trykkes månedsvis. (*Bulletin mensuel du commerce extérieur.*)
Fortegnelse over Norges Offisielle Statistikk m. v. 1828—31. desember 1920. Kristiania 1889, 1913 og 1922. (*Catalogue de la Statistique Officielle.*)
Statistiske Oversigter 1914. Kristiania 1914. Statistiske Oversikter 1926. Oslo 1926. (*Résumé rétrospectif 1914 et 1926.*)

Alle verker er til salgs hos H. Aschehoug & Co., Oslo.

Av følgende årganger av «Statistisk Årbok» og «Norges Handel» er Byråets beholdning meget knapp, og Byrået er takknemlig for å få overlatt enkelte eksemplarer:

Statistisk Årbok samtlige årganger til og med 1940.
Norges Handel samtlige årganger til og med 1915, dessuten 1921, 1927, 1934—1939.

15. august 1947.